

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.10.2024.

Atzinums Nr. 5-04/10/2024
par jaunu apglabāšanas šūnu izveides cieto sadzīves atkritumu poligona
Getliņi teritorijā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2027. gada 21. oktobrim

Paredzētās darbības ierosinātāja:

SIA “Getliņi EKO”, reģistrācijas Nr. 40003367816, juridiskā adrese: Kaudzīšu iela 57, Rumbula, Stopiņu pagasts¹, Ropažu novads, LV-2121; e-pasts: info@getlini.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātāja:

SIA “Geo Consultants”², reģistrācijas Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Rīga, Olīvu iela 9, LV-1004; elektroniskā pasta adrese: gc@geoconsultants.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums *Jaunu apglabāšanas šūnu izveide cieto sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā, topiņu pagastā* (turpmāk – Ziņojums) iesniegts 2022. gada 11. augustā, pārstrādātais Ziņojums iesniegts 2024. gada 21. martā un papildinātā redakcija iesniegta 2024. gada 30. jūlijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma *Par ietekmes uz vidi novērtējumu* (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Jaunu apglabāšanas šūnu izveide cieto sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā (turpmāk – Paredzētā darbība).

¹ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 2021. gada 1. jūlija Stopiņu novada teritorija ietilpst Ropažu novada administratīvajā teritorijā.

² Ierosinātāja ir noslēgusi līgumu (2021. gada 4. marta līgums Nr. GEKO P-56/2021 “*iepirkumam „Ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošana plānotai darbībai “Jaunu atkritumu apglabāšanas šūnu izveide CSA poligonā “Getliņi”” (identifikācijas Nr. GEKO 2020/09/02)*”) ar SIA “Geo Consultants” (reģistrācijas Nr. 40003340949), saskaņā ar kuru Pilnvarotā persona Ierosinātājas vārdā un interesēs kārtot visas formalitātes (tajā skaitā, pieprasīt, iesniegt un saņemt informāciju, dokumentus un paskaidrojumus), kas saistītas ar ietekmes uz vidi novērtējumu.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Cieto sadzīves atkritumu poligona *Getliņi* teritorija (zemes vienības kadastra numurs 8096 009 0009), Kaudzīšu ielā 57, Rumbulā, Stopiņu pagastā, Ropažu novadā, (turpmāk – Darbības vieta, arī Poligons).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums par Paredzēto darbību.

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību.

- 3.1.1. Birojs 2020. gada 6. jūlijā pieņēma lēmumu Nr. lēmumu Nr. 5-02/7 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu* (turpmāk – Lēmums) Ierosinātās pieteiktajai darbībai – jaunu apglabāšanas šūnu izveide cieto sadzīves atkritumu poligona “*Getliņi*” teritorijā.
- 3.1.2. Programmu Nr. 5-03/6 ietekmes uz vidi novērtējumam (turpmāk – IVN) jaunu apglabāšanas šūnu izveidei cieto sadzīves atkritumu poligona *Getliņi* teritorijā, Kaudzīšu ielā 57, Rumbulā, Stopiņu novadā, Birojs izdeva 2021. gada 10. maijā (turpmāk – Programma).
- 3.1.3. Atbilstoši Ziņojumam, Poligona kapacitāte, provizoriski vērtējot, 2025. gadā būs izsmelta. Līdz ar to, neveicot jaunu šūnu izveidošanu rekultivētā (vecā) atkritumu kalna³ (turpmāk – Atkritumu kalns) vietā, būtu nepieciešams veidot jaunu sadzīves atkritumu poligonu Rīgas un Pierīgas teritorijās radušos atkritumu apsaimniekošanai. IVN ietvaros vērtētā Paredzētā darbība ir divu jaunu apglabāšanas šūnu – šūnas Nr. VIII un šūnas Nr. IX – izveide. Divu jauno šūnu izveide paredzēta Poligonā, Atkritumu kalna ZA daļā ~16 ha platībā, kopējā plānotā jauno apglabāšanas šūnu ietilpība ir ~2 milj. tonnas atkritumu. Šūnas Nr. VIII pamatne jau ir izbūvēta un pieņemta ekspluatācijā 2020. gada februārī būvprojekta *Bioreaktora II kārtā un biodegradācijas šūnu III kārtā* ietvaros. Realizējot Paredzēto darbību, šūnas Nr. VIII funkcija tiks mainīta no pārstrādes šūnas (bioreaktors) uz apglabāšanas šūnu. Ziņojumā izskatītā tehniskā risinājuma ietvaros vērtētas divas šūnas Nr. IX būvniecības risinājumu alternatīvas – šūnas Nr. IX būvniecības vietā pilnībā tiek norakts atkritumu slānis, šūnas pamatne tiek būvēta uz esošā kūdras slāņa vai šūnas Nr. IX būvniecības vietā pilnībā tiek norakts atkritumu un arī zem tā esošais kūdras slānis, šūnas pamatne tiek būvēta uz limnoglaciāla smilts slāņa. Plānotos darbus paredzēts realizēt laika posmā no 2024. gada līdz 2030. gada beigām jeb aptuveni 6 gadu laikā no darbu uzsākšanas⁴.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzētā darbība pēc būtības ir izmaiņas Ierosinātās esošajā piesārņojošajā darbībā, kuras veikšanai 2010. gada 4. jūnijā ir izsniegta A kategorijas atļauja Nr. RI10IA0002. Atļauja pārskatīta sešas reizes⁵, pēdējo reizi – 2024. gada 17. janvārī (turpmāk – Atļauja). Līdz ar to Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti detalizēti izklāstīt Darbības vietas apstākļus un Paredzētās darbības risinājumus, kas jau ir ietverti Ziņojumā un Atļaujā. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos darbības vietu raksturojošos apstākļus, kuri nepieciešami ietekmju vērtēšanas griezumā, tos ņemot vērā attiecīgajās šī atzinuma sadaļās.

³ Poligonā esošās rekultivētās atkritumu izgāztuves daļa, kas ierīkota izgāztuves darbības sākumposmā (1973. gadā aptuveni 35,6 ha platībā), neievērojot vides aizsardzības prasības.

⁴ Laika periods atbilst Ziņojumā vērtētajai būvdarbu 1. un 2. kārtai, atkritumu izņemšanu un šūnas pamatnes izveidošanu paredzot pabeigt aptuveni divu gadu laikā.

⁵ Visi Atļaujas pārskatīšanas un atjaunošanas datumi: 05.02.2020.; 02.09.2020.; 22.02.2021.; 23.09.2022., 09.11.2022., 17.01.2024.

- 3.2.2. Poligona esošo un plānoto objektu un infrastruktūras izvietojums attēlots Ziņojuma 3.3. attēlā. Poligona kopējā teritorija ir aptuveni 86 ha, daļā no tās darbības ar atkritumiem veic arī uzņēmumi SIA “Rekonstrukcija un investīcijas” (atkritumu gāzes koģenerācijas stacija), AS “BAO” (nodrošina īslaicīgu bīstamo atkritumu uzglabāšanu, šķirošanu, pārstrādi), SIA “MOSK 1” (nodrošina rūpniecisko atkritumu metāla un elektronisko iekārtu otrreizējo pārstrādi), kā arī SIA “Vides resursu centrs” sadzīves atkritumu šķirošanas rūpnīca, kas nodrošina visu Poligonā ievesto nešķiroto sadzīves atkritumu – līdz 300 000 t gadā no Poligonā pieņemtajām 550 000 t atkritumu gadā, šķirošanu un to, ka Poligonā tiek apglabāti tikai sadzīves atkritumi, kas nav derīgi tālākai pārstrādei. Visiem komersantiem, izņemot SIA “Rekonstrukcija un investīcijas”, kuras darbība iekļauta Ierosinātajai izsniegtajā atļaujā, darbībai Poligona teritorijā ir izsniegtas A kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas⁶. Birojs konstatē, ka atsevišķos gadījumos, piemēram, virszemes ūdeņu piesārņojums, nav iespējams identificēt citu operatoru radītā piesārņojuma daļu kopējā plūsmā.
- 3.2.3. Izvērtējot informāciju Ziņojumā, Atļaujā un Ierosinātajai laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam Dienesta izsniegtajos tehniskajos noteikumos⁷, Birojs konstatē pretrunīgu informāciju un izvirzīto nosacījumu realizāciju, cik tālu tas attiecināms uz rīcībām ar virszemes ūdeņu kvalitātes nodrošināšanu un kontroli. Piemēram, Atļaujas pielikumu 112. lpp. norādīts, ka *Savāktie lietūs notekūdeņi tiek novadīti divās vietās poligona teritorijai piegulošajā novadgrāvī. Pirms izlaidis novadgrāvī, katrā no abām vietām ir uzstādīti smilšu un naftas produktu uztvērēji*. Savukārt Ziņojuma 3.12. attēlā norādītas sešas lietūs ūdeņu novadīšanas vietas, bet Atļaujā izvirzīti nosacījumi tikai vienam izplūdes postenim (Atļaujas 9.1.2. nosacījums), caur kuru atļauts novadīt līdz 1200 m³ ūdeņu no tehnikas mazgāšanas laukuma, Ziņojumā norādītais kopējais aprēķinātais lietūs ūdeņu apjoms ir aptuveni 67 tūkst. m³ gadā.
- 3.2.4. Atbilstoši Ropažu novada Stopiņu pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem^{8,9} Darbības vieta atrodas *Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R2)*. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve un inženiertehniskā infrastruktūra. Paredzētās darbības īstenošanai nav nepieciešami grozījumi spēkā esošajā teritorijas plānojumā.
- 3.2.5. Darbības vieta R, D un daļēji Z virzienā robežojas ar *Rūpnieciskās apbūves teritoriju* (R1, R7), A virzienā ar Salaspils novadu, teritorijām, kurā atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Z virzienā Darbības vieta robežojas arī ar Mežu teritoriju (M).
- 3.2.6. Poligonam piegulošo teritoriju piederība un iespējamo ar aizsargjoslām saistīto apgrūtinājumu apraksts pievienots Ziņojuma 3.3. nodaļā. Ap Poligonu noteiktajā sanitārajā aizsargjoslā (100 m) izvietotas vairākas derīgo izrakteņu ieguves atradnes (smilts atradne *Spriguli* robežojas DA, kūdras atradne *Getliņu purvs*, robežojas A, smilts atradne *Liieldimdas* robežojas ZR, smilts atradne *Ciņi* robežojas R, smilts atradne *Vēveri 2* robežojas R un vēl 8 citas uz Z no Poligona teritorijas aptuveni 200-500 m attālumā esošas atradnes). Ziņojumā 11.2. pielikumā norādīts, ka visas

⁶ Atļaujas skatāmas vietnē <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/a-un-b-atlaujas/>

⁷ Pieejami vietnē https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtie-tehniskie-noteikumi/?company_name=Getli%C5%86i&company_code=&collapsed=true&action=&CLS_Territory_ID=&CLS_Territory_ID_autocomplete=&address=&perm_date_from=&perm_date_to=&s=1 (skatīti 07.08.2024.)

⁸ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu no 2021. gada 1. jūlija Stopiņu novada teritorija ietilpst Ropažu novada administratīvajā teritorijā.

⁹Pieejams: https://geolattvija.lv/geo/tapis?documents=open#document_27134 (skatīts 27.09.2024.)

darbības aizsargjoslās tiek veiktas atbilstoši normatīvu prasībām un ir saskaņotas ar Dienestu.

- 3.2.7. Darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas *Sproģi-2* atrodas aptuveni 100 m attālumā no Poligona Z robežas (Ziņojuma 3.1. nodaļa). Tuvākā sabiedriskā ēka ir Gaismas internātskola Kaudzišu ielā 31, Rumbulā, Stopiņu novadā, aptuveni 1 km uz R no Poligona. Dzīvojamo māju un teritoriju novietojums parādīts Ziņojuma 3. pielikuma (turpmāk – Trokšņa novērtējums) 1. attēlā (arī Ziņojuma 3.9. attēlā), attālumi norādīti Trokšņa novērtējuma 3. tabulā.
- 3.2.8. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu (turpmāk – DDPS) “*Ozols*” Darbības vieta neatrodas nevienā no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (turpmāk – ĪADT), arī Eiropas nozīmes ĪADT (*Natura 2000* teritorija), un tajā vai tās tiešā tuvumā nav nodibināti mikroliegumi. Detalizēta informācija par tuvākajā apkārtnē esošajām dabas vērtībām apkopota Ziņojuma 3.9. nodaļā. Tuvākā ĪADT - dabas parks “*Doles sala*”, kas iekļauts arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklā, atrodas ~2,8 km attālumā no Poligona teritorijas, bet mikroliegums putnu sugas aizsardzībai ~980 m attālumā. Tuvākais valsts nozīmes aizsargājamais koks (dižkoks), reģistrēts ~680 m attālumā no Darbības vietas. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem novērtējumu veikusi sertificēta sugu un biotopu ekspertei - Egita Grolle¹⁰ (turpmāk kopā – Sugu un biotopu eksperte), sniedzot atzinumu par ietekmi uz zālāji, meži un virsāji, jūras piekrastes biotopiem un vaskulāro augu sugām (Ziņojuma 4. pielikums). Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās Sugu un biotopu eksperte nav konstatējusi retas un īpaši aizsargājamas augu sugas, un tajā nav identificēti ES nozīmes biotopi, tostarp īpaši aizsargājamo sugu atradnes un aizsargājami biotopi. Ņemot vērā Darbības vietas attālumu līdz dabas parkam “*Doles sala*”, nav prognozējama Paredzētās darbības ietekme uz ĪADT. Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk - DAP) izvērtējot IVN ziņojumu, sugu un biotopu ekspertes atzinumu, un savas kompetences ietvaros sniedza viedokli¹¹, ka *Paredzētās darbības īstenošana neradīs būtisku ietekmi uz dabas vērtībām*.
- 3.2.9. Saskaņā ar VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) uzturēto datu bāzi *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs* (turpmāk – PPPV reģistrs) Paredzētās darbības vieta (reģistrācijas Nr. 80968/1404) un pie Poligona DR robežas esošais zemes gabals (kadastra Nr. 80960090057) Kaudzišu ielā 51, Rumbulā (reģistrācijas Nr. 0809600/0001, reģistrēts 2021. gada augustā) reģistrētas kā piesārņotas vietas¹². Darbības vietai citas tuvākās piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas atrodas attālumos (vairāk kā 1 km attālumā uz Z no Poligona robežas), kuri, pirmšķietami, nenorāda uz kumulatīvo piesārņojuma izplatīšanās iespēju¹³, taču tādu nevar izslēgt attiecībā uz piesārņotajām vietām joslā starp Poligonu un Daugavu (Rumbulas bijušā lidlauka teritorija un objekti, kopā četras reģistrētas teritorijas).
- 3.2.10. Atbilstoši LVĢMC Latvijas plūdu riska un plūdu draudu kartei¹⁴, Paredzētās darbības teritorija nav pakļauta applūšanas riskam, bet atrodas nitrātu jutīgajā

¹⁰ Eksperta sertifikāts Nr. 003, specializācijas – biotopu grupas “zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste” (derīgs līdz 13.05.2028.); sugu grupas “vaskulārie augi” (derīgs līdz 06.09.2029.).

¹¹ DAP 2022. gada 26. jūlija vēstule Nr.4.9/4059/2022-N.

¹² Ziņojumā dota atsauce uz LVĢMC datu bāzi *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs*, kas pastāvēja līdz 2024. gada 1. maijam. Kopš 2024. gada 1. maija informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām pieejama Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā: <https://pvps.vvd.gov.lv>

¹³ Gruntsūdens un virszemes ūdeņu plūsma teritorijā orientēta galvenokārt virzienā uz Daugavu, t.i., no Z uz D.

¹⁴ Tīmekļvietne <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes> (skatīta 25.09.2024.).

teritorijā. Atļaujā Dienests secinājis, ka “atbilstoši MK 23.12.2014. noteikumu Nr. 834 “Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem” 4. punktam, Stopiņu novads ir iekļauts Īpaši jutīgo teritoriju robežās. Ņemot vērā to, ka poligona darbība nav saistīta ar lauksaimnieciskām darbībām, minēto noteikumu prasības nav attiecināmas uz poligona darbību un tā teritoriju.” Izvērtējot Ziņojuma informāciju, Birojs konstatē, ka Poligona kontūrgrāvja ūdens kvalitātes testi 2023. gadā uzrāda augstas kopējā slāpekļa (N_{kop}) un amonija slāpekļa gada vidējās koncentrācijas, attiecīgi 124 mg N/l¹⁵ un 98 mg N/l, bet neuzrāda paaugstinātu nitrātu koncentrāciju (noteiktais robežlielums ir 11,5 mg N/l) kontrolpunktā Poligona D stūrī (vidējā koncentrācija gada griezumā – 1,9 mg N/l), bet Z daļā ir fiksētas būtiski augstāka nitrātu koncentrācija (maksimālā attiecīgi 9,5 mg N/l noteikta maijā un gada vidējā koncentrācija - 6,9 mg N/l).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums.

- 3.3.1. Ziņojumā novērtētas Ierosinātās Paredzētās darbības – jaunu apglabāšanas šūnu izveide cieto sadzīves atkritumu poligona “*Getliņi*” teritorijā – radītās ietekmes uz vidi izmaiņas un to būtiskums. Ņemot vērā, ka jaunu apglabāšanas šūnu izveides mērķis ir nodrošināt Poligona darbības turpināšanu esošajā teritorijā, Paredzētā darbība tiek vērtēta kopsakarībā ar visu Poligonā veikto darbību un to radīto ietekmju kopumu. Paredzētās darbības rezultātā tiks izveidotas divas atkritumu apglabāšanas šūnas ar kopējo platību aptuveni 15 ha un sadzīves atkritumu apglabāšanas kapacitāti aptuveni 2,9 milj. m³. Ziņojumā prognozēts, ka gadā Poligonā tiks apglabāti ap 200 000 t šķiroto atkritumu ar tendenci šim daudzumam katru gadu samazināties.
- 3.3.2. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības, kā arī ar atkritumu apsaimniekošanu saistītās darbības Poligona teritorijā, tehnoloģisko risinājumu un radītās ietekmes atbilstība 2011. gada 27. decembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 1032 *Atkritumu poligonu noteikumi* (turpmāk – Noteikumi Nr. 1032), kā arī Eiropas Komisijas 2018. gada 10. augusta lēmumā 2018/1147 *ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES pieņem secinājumus par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (LPTP) attiecībā uz atkritumu apstrādi*¹⁶ (turpmāk – Atkritumu apstrādes LPTP Secinājumi) noteiktajām prasībām. Atbilstības novērtējums Atkritumu apstrādes LPTP Secinājumiem pievienots Ziņojuma 14. pielikumā un Ziņojuma 3.2. nodaļā.
- 3.3.3. Poligonā veikto atkritumu apsaimniekošanas darbību¹⁷ un radītās ietekmes detalizēts apraksts pievienots Ziņojuma 3.1. nodaļā. Darbības ar atkritumiem notiek saskaņā ar Atļaujas nosacījumiem, par kuru izpildi Ierosinātāja reizi gadā sagatavo un Dienestā Iesniedz pārskatu¹⁸. Objektu izvietojums Poligona teritorijā parādīts Ziņojuma 3.3. attēlā.
- 3.3.4. Šūnas Nr. VIII pamatne jau ir izbūvēta un pieņemta ekspluatācijā 2020. gada februārī būvprojekta *Bioreaktora II kārtā un biodegradācijas šūnu III kārtā* ietvaros, lai realizētu Paredzēto darbību, šūnas Nr. VIII funkcija tiks mainīta no pārstrādes šūnas jeb bioreaktora uz apglabāšanas šūnu. Būtiskākā atšķirība starp pārstrādes šūnu un apglabāšanas šūnu ir novietoto atkritumu veids – bioreaktora ekspluatācijas

¹⁵ Saskaņā ar 2002. gada 22. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” 5. pielikuma 4. tabulu, tipisku neattīrītu sadzīves notekūdeņu N_{kop} ir robežās no 20 – 80 mg/l

¹⁶ Pieejams: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1147/oj?locale=lv

¹⁷ Šobrīd Atļaujā noteiktais pieņemamo atkritumu apjoms ir 550 000 t gadā, no tiem – 330 000 t ir nešķiroti sadzīves atkritumi.

¹⁸ 2022. gadā Poligonā pieņemto atkritumu veidi, apjomi un rīcība ar tiem apkopota Ziņojuma 3.3. tabulā.

gadījumā šūnā tiktu izvietoti šķirošanā iegūti bioloģiski noārdāmi atkritumi (turpmāk – BNA), savukārt apglabāšanas šūnā tikai tādi atkritumi, kas nav derīgi turpmākai pārstrādei vai reģenerācijai. Izbūvētās šūnas Nr. VIII pamatni veido māla slānis 1 m biezumā, secīgi virs tā HDPE ģeomebrāna 2 mm biezumā, ģeotekstils un drenējošais slānis ar infiltrāta savākšanas sistēmu, tā izslēdzot infiltrāta noplūšanu augsnē, gruntī un gruntsūdeņos. Šūnas Nr. IX pamatnes konstrukcija būs analogiska šūnas Nr. VIII pamatnei.

- 3.3.5. Paredzētās darbības ietvaros veicamo būvniecības darbu secība un plānotie termiņi detalizēti aprakstīti Ziņojuma 3.12. nodaļā. Būvniecības darbus paredzēts veikt darba dienās laika periodā no 7:00 līdz 19:00. Jauno infrastruktūras objektu būvniecības laikā esošā Poligona darbība netiks ietekmēta. Jauno atkritumu apglabāšanas šūnu inženierkomunikācijas (infiltrāta un poligona gāzes savākšanas sistēmas) tiks izbūvētas un pievienotas esošajām. Nepieciešamības gadījumā tiks nodrošināta esošo komunikāciju jaudas palielināšana.
- 3.3.6. Atkritumu izrakšanas procesa detalizēts apraksts pievienots Ziņojuma 3.12.3. nodaļā. Plānotais izrokamo atkritumu apjoms Ziņojumā prognozēts līdz aptuveni 1,1 milj. m³. Atkritumu izrakšanu paredzēts veikt pakāpeniski, pa nelieliem sektoriem (aptuveni 30x30 m) un vairākās kāplēs, darbus sākot šūnas Nr. IX Z daļā un virzoties uz DR (Ziņojuma 3.36. attēls). Izrakto atkritumu šķirošanas zonu (aptuveni 50x50 m), kurā atradīsies līdz trīs šķirošanas iekārtām, no trijām pusēm norobežos ar vismaz trīs metru augstu pretputekļu un smakas aizturošu¹⁹ žogu/sienu. Atkritumi sijāšanai/šķirošanai tiks piegādāti ar kravas automašīnām. Shematiski būvdarbu organizācija 1. kārtā attēlota Ziņojuma 3.37. attēlā, slāņu griezumi attiecīgi 3.35. attēlā.
- 3.3.7. Paredzēts, ka izraktais atkritumu slānis tiks šķirot vairākās grupās, nodalot atkārtoti izmantojamo un no Poligona izvedamo atkritumu frakciju (metāls, plastmasa, stikls, kopā līdz aptuveni 10 % no izrokamā apjoma), Poligona aktīvajās šūnās novietojamo atkritumu frakciju (šūnu pagaidu rekultivācijai izmantojamie atkritumi un apglabāšanai paredzētie atkritumi), kā arī inerto (galvenokārt būvgruži un riepas, ko apstrādās Poligona inerto atkritumu smalcināšanas iekārtā) un bīstamo atkritumu frakciju (paredzēts nodot AS “BAO” vai citiem apsaimniekotājiem). Atbilstoši Ziņojumā veiktajām sākotnējām aplēsēm konstatējams, ka Poligona teritorijā varētu palikt līdz pat aptuveni 75 % no rekultivējamā Atkritumu kalna atkritumu apjoma.
- 3.3.8. Izrokamo atkritumu slāņa prognozētais kopējais apjoms ir aptuveni 1,1 milj. m³. Poligonā paliekošo atkritumu frakciju paredzēts pārvietot uz krautnēm Ziņojuma 3.3. attēlā norādītajos objektos/zonās Nr. 21 un Nr. 22. Zonā Nr. 21 novietoto frakciju paredzēts izmantot pagaidu rekultivācijā, bet aptuveni 40 % no izraktās atkritumu frakcijas būs nepieciešama atkārtota apglabāšana atkritumu šūnā Nr. VII (zona Nr. 22). Detalizēts rīcības plāns katras frakcijas identificēšanai, kontrolei un izmantošanai nosakāms pirms Paredzētās darbības uzsākšanas un saskaņojams Dienestā.
- 3.3.9. Ziņojumā norādīts, ka Atkrituma kalna pārklājošo slāni (sastāv galvenokārt no māla un auglīgas grunts aptuveni 1 m biezumā) plānots pārvietot un uzglabāt pagaidu krautnēs aktīvajā atkritumu apglabāšanas šūnas teritorijā (Ziņojuma 3.3. attēlā objekts Nr. 21) vai Atkritumu kalna vidusdaļā (Ziņojuma 3.3. attēlā objekts Nr. 22) un turpmāk izmantot pagaidu rekultivācijas slāņa izveidei. Būs nepieciešama esošā inerto atkritumu pārstrādes laukuma pārvietošana no Atkritumu kalna teritorijas

¹⁹ Ziņojumā nav sniegts detalizēts apraksts, kas apliecinātu šāda risinājuma efektivitāti.

(Ziņojumā kā objekts Nr. 29) uz teritoriju esošajā aktīvajā atkritumu šūnā (šūna Nr. VII, novietojums parādīts Ziņojuma 3. pielikuma 3. attēlā).

- 3.3.10. No Atkritumu kalna pamatnes izrakto kūdras slāni (kopējais apjoms aptuveni 29 700 m³) tāpat kā pārseguma slāni plānots pārvietot uz pagaidu krautnēm aktīvajā atkritumu apglabāšanas šūnas teritorijā (Ziņojuma 3.3. attēlā objekts Nr. 21) un turpmāk izmantot pagaidu rekultivācijā. Saskaņā ar Ziņojuma 3.1.5. nodaļā sniegto informāciju par grunts un gruntsūdens piesārņojumu konstatējams, ka kūdras slānis ir piesārņots (Ziņojuma 3.13. tabula) ar infiltrāta sastāvā esošajiem ķīmiskajiem savienojumiem. Līdz ar to Birojs uzskata par samērīgu turpmāk šajā atzinumā noteikt nosacījumus izraktā kūdras slāņa izmantošanai/apsaimniekošanai.
- 3.3.11. Poligona šūnu aizpildīšanas princips, gāzes un infiltrāta sistēmu izveide detalizēti aprakstīta Ziņojuma 3.12.3. nodaļā, pieslēguma vietas esošajiem tīkliem parādītas Ziņojuma 3.40. un 3.43. attēlā. Paredzēts, ka šūnu aizpildīšana notiks līdz augstuma atzīmei 55 m v.j.l. Pēc šūnas aizpildīšanas līdz paredzētajam augstumam tiks veikta šūnas pagaidu rekultivācija.
- 3.3.12. Pirmais horizontālais Poligona gāzes savākšanas līmenis tiks izbūvēts tuvu krātuves pamatnei. Horizontālās caurules paredzēts izvietot atkritumos vairākos līmeņos, katru nākamo līmeni izveidojot aptuveni ik pēc sešiem metriem. Poligona gāzes ekstrakcijas sistēmu veidos horizontālu perforētu cauruļu līnijas kombinējot tās ar vertikālām līnijām.
- 3.3.13. Šūnas Nr. IX būvniecības laikā paredzēta vaļņu un krātuves norobežojošās konstrukcijas izveidošana. Valni veidos pa šūnas perimetru, kā arī tiks izveidoti divi norobežojošie vaļņi šūnas nosacītai sadalīšanai trijās zonās (Ziņojuma 3.40. attēls). Vaļņi tiks veidoti no mālainas grunts vai inerta materiāla, tie pildīs arī infiltrāta savākšanas zonu nodalīšanas funkciju. Šūnas pamatnes un infiltrāta savākšanas izbūves shēma parādīta Ziņojuma 3.41. attēlā.
- 3.3.14. Poligonā veikto darbību nodrošināšanai izmantojamo ķīmisko vielu un maisījumu daudzumi, uzglabāšanas veidi un vienlaicīgi uzglabājamie daudzumi apkopoti Ziņojuma 3.2. tabulā. Konstatējams, ka lielākā daļa no norādītajām vielām un maisījumiem paredzēta izmantošanai siltumnīcā.
- 3.3.15. Ūdens resursu izmantošanas un notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas princips raksturots Ziņojuma 3.1.4. nodaļā un grafiski attēlots Ziņojuma 3.13. attēlā. Poligonā veikto darbību rezultātā veidojas sadzīves, ražošanas (infiltrāts, automazgātava, BNA komplekss) un lietus notekūdeņi. Poligonā ierīkotajam dziļurbumam, ko izmanto sadzīves un saimnieciskām vajadzībām, ir noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla aptuveni 62,7 ha, urbums izvietots Poligona vidusdaļā (Ziņojuma 3.23. attēls). Paredzētā darbība neradīs būtiskas izmaiņas ūdens patēriņā un notekūdeņu apsaimniekošanā.
- 3.3.16. Ņemot vērā, ka Poligona teritorija ir reģistrēta kā piesārņota teritorija, kā arī Ziņojuma 3.1.5. un citās nodaļās sniegto informāciju par grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojumu, secināms, ka Poligona teritorijas piesārņojums turpina ietekmēt gruntsūdens un virszemes ūdeņu kvalitāti arī ārpus darbības vietas robežām. Līdz ar to Birojs uzskata par samērīgu turpmāk šajā atzinumā noteikt nosacījumus notekūdeņu apsaimniekošanai un monitoringa īstenošanai.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. IVN pamatprincipi paredz ka, novērtējot paredzēto darbību, nosakāmas un vērtējamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā

specifiskajām īpašībām. Alternatīvas var tikt novērtētas kā tehnoloģiskajam procesam, tā darbības vietai vai ražošanas apjomam.

- 3.4.2. Detalizēts vērtēto alternatīvu apraksts pievienots Ziņojuma 4. nodaļā. IVN procesā novērtētas divas atkritumu apglabāšanas šūnas Nr. IX pamatnes izbūves inženiertehnisko risinājumu alternatīvas:
- 3.4.2.1. 1. alternatīva. Šūnas Nr. IX būvniecības vietā²⁰ pilnībā tiek noraksts atkritumu slānis, šūnas pamatne tiek būvēta uz esošā kūdras slāņa.
- 3.4.2.2. 2. alternatīva. Šūnas Nr. IX būvniecības vietā pilnībā tiek noraksts atkritumu un kūdras slānis, šūnas pamatne tiek būvēta uz limnoglaciāla smilts slāņa.
- 3.4.3. Veicot ģeotehnisko izpēti 2022. gadā konstatēts, ka izrokamo slāni veido uzbērta māls un auglīga grunts, atkritumu slānis ar trūdvielu²¹, kā arī vidēji un stipri sadalījusies un sablīvējusies kūdra²². Zem kūdras slāņa iegul putekļaina vidēji blīva smiltis, kā arī smalka, putekļaina irdena smiltis. Noteikts, ka apglabāto sadzīves atkritumu slāņa biezums ir no 1,7 m līdz 25,0 m. Vecā rekultivētā atkritumu izgāztuve (turpmāk arī Atkritumu kalns) ir ierīkota bez atbilstošas pamatnes, līdz ar to zem tā esošais kūdras slānis ir piesārņots ar infiltrātu. Secināts, ka Paredzētā darbība vērtējama kā daļējs piesārņotās vietas sanācijas pasākums, jo, izrokot piesārņoto slāni un izveidojot jaunajai šūnai normatīvo aktu prasībām atbilstošu pamatni, tiek novērsta turpmākā grunts un gruntsūdens piesārņošana Poligona teritorijā.
- 3.4.4. Abu vērtēto inženiertehnisko un organizatorisko pasākumu alternatīvu iespējamo negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai vai samazināšanai salīdzinājums pievienots Ziņojuma 4.3. nodaļā, apkopojums 4.4. tabulā. Pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai un paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums apkopots Ziņojuma 10. nodaļā. Izstrādātāja nav konstatējusi apstākļus, kas nepieļautu kādas no alternatīvām realizāciju, līdz ar to abu alternatīvu realizācija ir iespējama ņemot vērā katrai no tām izvirzītos nosacījumus.
- 3.4.5. No apkopotās informācijas konstatējams, ka alternatīvu atšķirības ir paredzamas galvenokārt būvniecības izmaksās (zemākas 1.alternatīvas gadījumā) un gruntsūdens piesārņojuma risku mazināšanā ilgtermiņā, kur 2. alternatīva noteikta kā labākā.
- 3.4.6. Ņemot vērā Paredzētās darbības potenciāli radītās ietekmes un realizācijas lietderīguma apsvērumus, Paredzētās darbības īstenošanai, Ierosinātāja izvēlējusies 2. alternatīvu, proti, risinājumu ar atkritumu un kūdras slāņa norakšanu un IX šūnas pamatnes būvēšanu uz limnoglaciālā smilts slāņa, kas ir videi draudzīgāks risinājums ilgtermiņā.
- 3.4.7. Birojs, izvērtējot un salīdzinot Ziņojumā piedāvātās alternatīvas, nav konstatējis pilnībā izslēdzošus faktoros Paredzētās darbības realizācijai kopumā un arī nevienai no izvērtētajām alternatīvām, ja tiek paredzēti atbilstoši ietekmi mazinoši pasākumi, kuri norādīti Ziņojuma 12. nodaļā, apkopoti 12.2. tabulā. Realizējot Paredzēto darbību, Ierosinātājai būs jānodrošina visu Ziņojumā norādīto tehnisko parametru atbilstība, kā arī jāņem vērā, ka citādā veidā kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nav pieļaujama. Ja tiek konstatēts, ka nepieciešams veikt izmaiņas

²⁰ Šūnas Nr. IX platība būs aptuveni 9 ha, šūnas Nr. VIII pamatne aptuveni 6 ha platībā jau ir izbūvēta, bet rekultivētās vecās izgāztuves (Atkritumu kalna) kopējā platība ir aptuveni 35,6 ha.

²¹ Atkritumu slāņa sastāvā esošā trūdviela veidojusies galvenokārt sadaloties organiskajiem atkritumiem.

²² Kūdras slāņa biezums ir mainīgs - no 0,6 m līdz 3 m.

inženiertehniskajos risinājumos vai citos Ziņojumā vērtētajos procesos, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums²³.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvaldes 2020. gada 4. jūnija vēstule Nr. 2.3/4849/RI/2020 "Par lietas pārsūtīšanu pēc piekritības" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/951).
- 4.2. Ierosinātājas 2020. gada 5. jūnija vēstule Nr. 166/2020 "par iesniegumu ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/956).
- 4.3. Biroja 2020. gada 6. jūlija Lēmums Nr. 5-02/7 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu.
- 4.4. Izstrādātājas 2021. gada 9. aprīļa vēstule Nr. 137/2021 "Par paziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējuma uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu iesniegšanu" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/767).
- 4.5. Izstrādātājas 2021. gada 9. aprīļa vēstule Nr. 138/2021 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/768).
- 4.6. Izstrādātājas 2021. gada 5. maija vēstule Nr. 169/2021 "Par SIA "Getliņi EKO" plānotās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/941).
- 4.7. Biroja 2021. gada 10. maija Programma Nr. 5 – 03/6 ietekmes uz vidi novērtējumam jaunu apglabāšanas šūnu izveidei cieta sadzīves atkritumu poligona "Getliņi" teritorijā, Stopiņu novadā.
- 4.8. Izstrādātājas 2022. gada 1. jūlija vēstule Nr. 162/2022 "Par sabiedriskās apspriešanas publikāciju un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma otro redakciju" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1385).
- 4.9. Izstrādātājas 2022. gada 1. jūlija vēstule Nr. 168/2022 "Par sabiedriskās apspriešanas publikāciju un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma otro redakciju" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1402).
- 4.10. Izstrādātājas 2022. gada 19. jūlija vēstule Nr. 183/2022 "Sabiedriskās apspriešanas protokols" ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1502).
- 4.11. Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 26. jūlija vēstule Nr. Nr.4.9/4059/2022-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma otro redakciju jaunu apglabāšanas šūnu izveidei atkritumu poligona "Getliņi" teritorijā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1564).
- 4.12. Ierosinātājas 2022. gada 11. augusta vēstule Nr. 201/2022 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pilnveidoto redakciju" ar kuru Birojā izvērtēšanai iesniegts Ziņojums ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1667).
- 4.13. Biroja 2022. gada 31. augusta vēstule Nr. 5-01/883/2022 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
- 4.14. Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes (turpmāk – RDMVD VP) 2022. gada 5. septembra vēstule Nr. DMV-22-4364-nd "Par ietekmes uz vidi novērtējumu SIA "Getliņi EKO"" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1811).

²³ Izmaiņu būtiskuma novērtējums un, ja nepieciešams – ietekmes sākotnējais izvērtējums veicams saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.

- 4.15. Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – RDPAD) 2022. gada 13. septembra vēstule Nr. DA-22-24167-nd “Par ietekmes uz vidi novērtējumu SIA “Getliņi EKO”” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1875).
 - 4.16. Biroja 2022. gada 21. septembra lēmums Nr. 5-02-2/30/2022 “Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Getliņi EKO” paredzētās darbības “jaunu apglabāšanas šūnu izveidei cieta sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” teritorijā” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma nodošanu pārstrādāšanai”.
 - 4.17. Dienesta 2022. gada 26. septembra vēstule Nr. 2.3/AP/6017/2022 “Par lietas piekritības maiņu” ar kuru pārsūtīta Ropažu novada pašvaldības 2022. gada 22. septembra vēstule Nr. RN/2022/4.2-2/2066 “Par atsauksmes sniegšanu par ietekmes uz vidi novērtējumu SIA “Getliņi EKO”” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1960).
 - 4.18. Izstrādātājas 2024. gada 21. marta vēstule Nr. 089/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pārstrādāto redakciju” ar kuru Birojā izvērtēšanai iesniegta pārstrādātā Ziņojuma redakcija ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/963).
 - 4.19. Biroja 2024. gada 23. marta vēstule Nr. 5-01/412/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
 - 4.20. Biroja 2024. gada 17. aprīļa vēstule Nr. 5-01/560/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
 - 4.21. Dienesta 2024. gada 24. aprīļa vēstule Nr. 14.3/AP/4709/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “Getliņi EKO” paredzētajai darbībai” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1296).
 - 4.22. Izstrādātājas 2024. gada 30. jūlija vēstule Nr. 226/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma papildināšanu” ar kuru Birojā izvērtēšanai iesniegts papildinātais Ziņojums ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2194/2024).
 - 4.23. Biroja 2024. gada 5. septembra vēstule Nr. 5-01/1036/2024 “Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu”.
- 5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):**
- 5.1. **Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:**
 - 5.1.1. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk - Sākotnējā apspriešana) notika laikā no 2021. gada 9. aprīļa līdz 2020. gada 30. aprīlim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto Sākotnējo apspriešanu publicēts Stopiņu novada domes informatīvajā izdevuma *Tēvzemīte* 2021. gada 9. aprīļa numurā Nr. 314, Salaspils novada domes informatīvajā izdevuma *Salaspils vēstis* 2021. gada 26. marta numurā Nr. 3 (733), laikraksta *Rīgas aprīņa* avīze 2021. gada 9. aprīļa numurā Nr. 26 (9140) un ievietots tīmekļvietnēs www.stopini.lv, www.getlini.lv, www.geoconsultants.lv un www.vpvb.gov.lv. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienēs formā saskaņā ar likuma *Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums*²⁴ 20. pantu.
 - 5.1.2. Atbilstoši Izstrādātājas 2021. gada 5. maijā un 10. maijā sniegtajai informācijai – par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Neklātienēs sanāksme tika organizēta no 2021. gada 20. līdz 26. aprīlim, kuras laikā tika

²⁴ Zaudējis spēku ar 2024. gada 1. janvāri.

publicēta videoprezentācija²⁵ un ieinteresētās puses varēja sūtīt jautājumus uz e-pasta adresi - gc@geoconsultants.lv. Videoprezentācija tika skatīta 4 reizes. Tiešsaistes videokonference notika 2021. gada 22. aprīlī plkst. 17:00. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot Pilnvarotās personas tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv publicēto saiti (saite tika publicēta 2021. gada 20. aprīlī). Tiešsaistes videokonference tika rīkota izmantojot gotomeeting.com platformu (<https://global.gotomeeting.com/join/917950245>). Tiešsaistes videokonferencei pieslēdzās 3 personas. Atbilstoši Izstrādātājas sniegtajai informācijai Sākotnējās apspriešanas sanāksmes periodā netika saņemti jautājumi vai priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojs nesaņēma priekšlikumus par Paredzēto darbību un IVN.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

5.2.1. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika no 2022. gada 30. jūnija līdz 30. jūlijam. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu publicēts Salaspils novada domes informatīvajā izdevuma *Salaspils vēsti* 2022. gada 30. jūnija numurā Nr. 6 (745), laikraksta *Rīgas aprīņa avīze* 2022. gada 10. jūnija numurā Nr. 44 (9255) un ievietots tīmekļvietnēs www.geoconsultants.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā ar Ziņojumu varēja iepazīties tīmekļvietnē www.geoconsultants.lv un klātienē Ropažu novada domē, (Institūta ielā 1a, Ulbrokā) un Salaspils novada domē (Līvzemes ielā 8, Salaspilī). Saskaņā ar likuma *Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums* 20. pantu IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana notika neklātienes formā (attālināti) no 2022. gada 11. jūlija līdz 15. jūlijam. Tiešsaistes videokonference notika 2022. gada 11. jūlijā plkst. 17:00 (pieejas saite 2022. gada 8. jūlijā tika publicēta tīmekļvietnē www.geoconsultants.lv), kurā bija iespēja tiešsaistē uzdot jautājumus Ierosinātajai un Ziņojuma izstrādātājiem. Sanāksmē piedalījās 7 dalībnieki. Sanāksmes dalībniekiem tika sniegta informācija par IVN procesu, Paredzēto darbību un tās ietekmju vērtējumu, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Diskusijas sadaļā dalībnieki uzdeva jautājumus, kas saistīti ar Ierosinātajās esošo piesārņojošo darbību. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli pievienoti Ziņojuma 8. pielikumā.

5.2.2. Laika posmā no 2022. gada 11. jūlija līdz 15. jūlijam Izstrādātājas tīmekļvietnē tika publicēta prezentācija par Paredzēto darbību un ikvienam interesentam bija iespēja uzdot jautājumus par Paredzēto darbību vai IVN procesu un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi inga.gavena@gmail.com. Saskaņā ar Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāliem Ierosinātāja saņēma Veselības inspekcijas un DAP viedokļus²⁶ par Paredzēto darbību. Birojā tika saņemta DAP vēstule ar viedokli, kas tika nosūtīta Ierosinātajai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Pārskats par Ziņojuma sabiedriskās saņemtajiem priekšlikumiem ietverts 10. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2022. gada 11. augustā. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā tika ievietots tīmekļvietnēs www.ropazi.lv, www.geoconsultants.lv un www.vpvb.gov.lv.

²⁵ Videoprezentācija bija pieejama saitē: <https://www.loom.com/share/66e7674af7474528b38a82ca37b5988b>.

²⁶ Ziņojuma 9. pielikums.

- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu²⁷ sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemtas:
- 5.3.2.1. RDMVD VP 2022. gada 5. septembra vēstule Nr. DMV-22-4364-nd, kurā norādīts, ka RDMVD VP speciālisti izskatīja sagatavoto Ziņojumu un uzskata, ka tas ir izstrādāts kvalitatīvi, Vides pārvaldei nav ierosinājumu vai komentāru par sagatavoto Ziņojumu.
 - 5.3.2.2. RDPAD 2022. gada 13. septembra vēstule Nr. DA-22-24167-nd, kurā RDPAD izvērtējot Ziņojumu apkopoja ierosinājumus tā pilnveidošanai. RDPAD norāda uz nepieciešamību Ziņojumu papildināt ar kartogrāfisko materiālu, kurā būtu ietverts esošās un plānotās situācijas attēlojums, kas ļauj pārskatāmi un vizuāli uztvert, kādas tieši pārmaiņas ar paredzamo darbību sagaidāmas, kā arī citu nozīmīgu informāciju. Ziņojums būtu papildināms arī ar kartogrāfiski attēlotu atkritumu transportēšanas maršrutu shēmu ārpus atkritumu poligona teritorijas, tuvākās dzīvojamās teritorijas, kuras ietekmē vai var ietekmēt esošā un plānotā darbība. Ziņojumā nepieciešams norādīt atkritumu transportēšanas satiksmes esošo un plānoto intensitāti. Ziņojumā iekļaujams iespējamo avāriju riska līmeņa izvērtējums/apraksts, iespējamo seku apraksts un kartogrāfiski attēlojamās riska zonas, kas var būt pakļautas potenciāli iespējamajam avāriju/negadījumu riskam. Sniedzama līdzšinējo problēmsituāciju (t.sk. iedzīvotāju sūdzību) analīze un risinājumi to novēršanai.
 - 5.3.2.3. Ropažu novada pašvaldības 2022. gada 22. septembra vēstule Nr. RN/2022/4.2-2/2066, kurā cita starpā norādīts, ka tiek atbalstīts priekšlikums par 2. alternatīvas realizāciju, ar kuru tiek būtiski samazināta gruntsūdens piesārņošanās ar vecā atkritumu kalna infiltrātu, kā arī palielināta šūnas Nr. IX ietilpība.
 - 5.3.3. Birojs, izvērtējis Ziņojumu, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta ceturto daļu, Birojs ar 2022. gada 21. septembra lēmumu Nr. 5-02-2/30/2022 Par SIA "Getliņi EKO" paredzētās darbības "jaunu apglabāšanas šūnu izveidei cieto sadzīves atkritumu poligona "Getliņi" teritorijā" ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma nodošanu pārstrādāšanai Ziņojumu nodeva pārstrādāšanai, nosūtot Ierosinātajai un Izstrādātajai arī Birojā saņemtos pašvaldības iesniegtos viedokļus.
 - 5.3.4. Pārstrādātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2024. gada 23. martā. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā tika ievietots tīmekļvietnēs www.ropazi.lv, www.geoconsultants.lv un www.vpvp.gov.lv. Pārskats institūciju sniegtajiem priekšlikumiem un Biroja lēmumā Nr. 5-02-2/30/2022 noteikto iekļauti Ziņojuma 11.1 pielikumā.
 - 5.3.5. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2024. gada 17. aprīļa vēstuli Nr. 5-01/560/2024 nodeva Ziņojumu papildināšanai.
 - 5.3.6. Atsaucoties uz Biroja lūgumu²⁸ sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta Dienesta 2024. gada 24. aprīļa vēstule Nr. 14.3/AP/4709/2024²⁹. Dienests norāda un nepieciešamību aktualizēt Ziņojumā norādītos Ministru kabineta noteikumus, precizēt informāciju par atkritumu apsaimniekošanu, kā arī veikt precizējumus smaku aprēķinos un pamatot smaku emisiju aprēķinos izmantoto koncentrāciju izmantošanu ilgtermiņa prognozes sagatavošanā.
 - 5.3.7. Papildinātais Ziņojums Birojā iesniegts 2024. gada 30. jūlijā. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu tīmekļvietnēs www.ropazi.lv, www.geoconsultants.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojuma 11.2. pielikumā ietverts pārskats par Biroja 2024. gada

²⁷ Biroja 2022. gada 31. augusta vēstule Nr. 5-01/883/2022.

²⁸ Biroja 2024. gada 23. marta vēstule Nr. 5-01/412/2024.

²⁹ Adresēta arī Ierosinātajai un Izstrādātajai.

17. aprīļa vēstulē Nr. 5-01/560/2024 norādīto komentāru apkopojums un informācija, kā tie ņemti vērā.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. IVN procesa laikā Ziņojums ir pārstrādāts un papildināts, pievienojot precizētu informāciju un sniedzot skaidrojumus, ņemot vērā institūciju un Biroja prasības.³⁰ IVN ietvaros vērtētas Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz vidi, tai skaitā gaisa piesārņojošo vielu emisijas un smaku veidošanās, trokšņa ietekmes izmaiņas u.c. jomas. Ziņojumā ir apzināta paredzēto tehnisko paņēmienus, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu atbilstība nozares LPTP un Ministru kabineta 2011.gada 27.decembra noteikumu Nr.1032 "Atkritumu poligonu noteikumi" (turpmāk - Noteikumu Nr. 1032) prasībām.
- 6.2. Kā norādīts Ziņojumā, *Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028. gadam*³¹ viens no mērķiem (M4), kurš attiecināms arī uz Poligona darbību, ir "Nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā." Paredzētā darbība – jaunu atkritumu apglabāšanas šūnu izbūve – pēc būtības ir grozījumi esošajā A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā, kuru rezultātā kopumā nemainās darbības radītās ietekmes jomas. Izveidojot jaunu atkritumu apglabāšanas šūnu, tiek rasti labākie risinājumi Poligona ilgtspējīgas darbības nodrošināšanai esošajā teritorijā. Ziņojumā izvērtēti alternatīvi tehniskie risinājumi atkritumu apglabāšanas šūnas pamatnes ierīkošanai, norokot (rekultivējot) daļu no vecā Atkritumu kalna, un novērtēta jaunās šūnas būvniecības un ekspluatācijas laikā radītā ietekme uz vidi un cilvēku.
- 6.3. IVN procesa galvenais uzdevums ir identificēt pieteiktās darbības iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un rast risinājumus šādas ietekmes nepieļaušanai vai mazināšanai, ja tāda tiek konstatēta. IVN ietvarā vērtēta gaisu piesārņojošo emisiju un smaku rašanās un to atbilstīga pārvaldība (tajā skaitā monitorings), sagaidāmās trokšņa ietekmes izmaiņas, ķīmisko vielu un ūdens patēriņš, vērtēti arī atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas, kā arī drošības risinājumi. Ziņojumā vērtēti arī iespējami avāriju riski un pasākumi to mazināšanai. Novērtējumā konstatēts, ka ar Paredzēto darbību nav sagaidāmas būtiskas ainaviskās pārmaiņas, ietekme uz kultūrvēstures un dabas vērtībām un šo ietekmju mazināšanai un pārvaldībai nav nepieciešami specifiski nosacījumi. Tādēļ Birojs tālāk šajā atzinumā aplūko tikai būtiskākās iespējamās ietekmes, kā nozīmīgāko no tām identificējot grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojuma esošo un ilgtermiņa ietekmi.
- 6.4. Paredzētās darbības īstenošana paredzēta ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Novērtējuma likuma 24.pants paredz - "Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi." Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda ietekmi mazinošos pasākumus, kas jau norādīti Ziņojumā (pasākumu apkopojums -Ziņojuma 12. nodaļa, monitoringa pasākumi – 13. nodaļa) un atbilstošajos tā pielikumos, kuri īstenojami Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Paredzētā darbība pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā novērtēto vai labāku vides sniegumu.

³⁰ Skat. Ziņojuma 11.1. un 11.2. pielikumu.

³¹ Pieejams <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam> , lasāms 1.2. punktā "Plāna virsmērķi un mērķi".

- 6.5. Ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek noteiktas izmaiņas Ierosinātās funkcionalitāti nodrošinošo tehnoloģiju risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un ja nepieciešams – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.6. Savus apsvērumus un secinājumus konkrētu ietekmes aspektu griezumā Birojs jau ir iekļāvis šī atzinuma iepriekšējās apakšnodaļās. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Tā kā Paredzētās darbības veikšanai pēc akcepta lēmuma saņemšanas būs nepieciešami grozījumi Atļaujā, tajā ņemami vērā arī ar šo atzinumu noteiktie obligātie nosacījumi. Paredzētā darbība ir pieļaujama tikai pēc Biroja noteikto nosacījumu izpildes.
- 6.7. Ziņojumā identificēti un izvērtēti šādi galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie ietekmes uz vidi aspekti:**
- 6.7.1. ar būvju tehniskajiem risinājumiem un tehnoloģisko procesu nodrošināšanu saistītie ietekmes aspekti;
 - 6.7.2. gaisu piesārņojošo vielu emisijas, smakas un izmaiņas gaisa kvalitātē;
 - 6.7.3. troksnis un tā izplatība;
 - 6.7.4. augsnes, grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu kvalitātes nodrošināšana;
 - 6.7.5. avāriju un negadījumu riski.
- 6.8. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības būtiskākās ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:**
- 6.8.1. Ar būvju tehniskajiem risinājumiem un tehnoloģisko procesu nodrošināšanu saistītie ietekmes aspekti:**
- 6.8.1.1. Paredzētā darbība ir divu jaunu atkritumu apglabāšanas šūnu un saistītās infrastruktūras izbūve esošajā Poligona teritorijā, veicot Atkritumu kalna daļas rekultivāciju. Poligona darbībai izsniegta A kategorijas piesārņojošo darbību atļauja, kurā pēc akcepta lēmuma saņemšanas būs veicami grozījumi³². Detalizēta informācija par atkritumu apglabāšanas šūnu, infiltrāta un biogāzes savākšanas sistēmu izbūvi pievienota Ziņojuma 3.12. nodaļā. Jauno šūnu novietojums Poligona teritorijā un infrastruktūras pieslēgšanas vietas esošajiem tīkliem parādītas 3.40. un 3.43. attēlā.
 - 6.8.1.2. Veicot būvdarbus, sagaidāmas būvdarbiem raksturīgās tipiskās ietekmes, kā arī ar Atkritumu kalna rekultivāciju saistītās ietekmes. Ziņojumā prognozēta to radīta īslaicīga, lokāla ietekme, galvenokārt kā trokšņa un vibrācijas līmeņa pieaugums no būvniecībā un Atkritumu kalna rekultivācijā (sijāšana/šķirošana) iesaistītām tehnikas vienībām un transporta kustības. Līdz ar to būvprojekta sastāvā jāparedz pasākumi negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanai un prasību ievērošanas kontrolei.
 - 6.8.1.3. Atbilstoši Ziņojuma 3.12.2. nodaļā norādītajam, šūnas Nr. IX izveidi kopumā paredzēts realizēt laika posmā no 2024. gada otrā ceturkšņa līdz 2030. gada beigām jeb aptuveni sešos gados. Paredzētās darbības būvniecības periods sadalīts divās kārtās - 1. kārtā paredzēta Atkritumu kalna pārklājošā slāņa un

³² Grozījumi attieksies uz objektu un infrastruktūras novietojumu Poligonā un saistīto procesu darbības apjomu (biogāzes, notekūdeņu u.c.) precizēšanu, kā arī monitoringa pasākumu un realizācijas nosacījumu papildināšanu.

atkritumu slāņa izņemšana un inertās kārtas ievietošana šūnas Nr. IX pamatnē (būvniecības darbu realizācija plānota aptuveni divos gados), 2. kārtas realizācijas laikā (aptuveni četru gadu laikā) tiks izveidotas vaļņu un krātuves konstrukcijas, kā arī pakāpeniski paplašināta šūnas Nr. IX infiltrāta savākšanas un novadīšanas sistēma. Savukārt Paredzētās darbības 3. kārtā notiks jau šobrīd izveidotās šūnas Nr. VIII un jaunizveidotās šūnas Nr. IX aizpildīšana ar atkritumiem (prognozētais šūnu aizpildīšanas periods ir līdz 15 gadiem), bet 4. kārtā paredzēta aizpildīto šūnu pagaidu rekultivācija, kas jāpabeidz gada laikā pēc šūnas slēgšanas³³.

- 6.8.1.4. Ņemot vērā, ka Darbības vieta reģistrēta *PPPV reģistrā* kā piesārņota (skat. arī šī atzinuma 3.2.9. punktu), Biroja ieskatā īpaša uzmanība Paredzētās darbības realizācijas laikā jāpievērš izraktā materiāla (pārsegums, atkritumi, kūdras slānis) piesārņojuma līmeņa novērtēšanai/kontrolei un atbilstošai turpmākai to izmantošanai vai apsaimniekošanai, kā arī risinājumiem, kas nepieļauj piesārņojuma nonākšanu virszemes un pazemes ūdeņos un gruntī. Līdz ar to būvprojekta sagatavošanā ņemamas vērā un būvdarbu realizācijā ievērojamas Ministru kabineta 2017. gada 9. maija noteikumu Nr. 253 “Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 253) prasības, jo īpaši punktos 125., 128., 129., un 131. norādītās³⁴ attiecībā uz notekūdeņu apsaimniekošanu būvlaukumā visā būvdarbu veikšanas periodā. Nosacījumi grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu aizsardzībai izvirzīti arī šī atzinuma 6.8.4. punktā.
- 6.8.1.5. Izrakto augsnes virskārtu, daļu no atkritumiem un kūdras slāni paredzēts izmantot un/vai apglabāt Poligonā, pirms tam veicot piesārņojuma kontroles testus. Biroja ieskatā nosakāmas vismaz Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumu Nr. 804 *Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem* (turpmāk – Noteikumi Nr. 804) 1. pielikuma 1. tabulā noteikto piesārņojošo elementu (metāli, naftas produkti, atsevišķi organiskie piesārņotāji) koncentrācijas. Tikai pēc testu rezultātu izvērtēšanas lemjams par faktisko noraktā materiāla izmantošanu.
- 6.8.1.6. Vērtējot būvniecības ietekmju būtiskumu, Birojs nekonstatē, ka tās varētu būt nozīmīgas un kompleksas, bet vērtējamās kā salīdzinoši īslaicīgas un pārejošas. Kā būtiskākās vērtējamās ietekmes, kas saistītas ar iespējamo smaku emisiju līmeņa pieaugumu izraktā atkritumu un kūdras slāņa apstrādes un pagaidu uzglabāšanas laikā. Būvniecības laikā jānodrošina atbilstoši un pietiekami tehniski risinājumi, lai nepieļautu piesārņojuma pārnesei no Atkritumu kalna izraktajām frakcijām, atslogotā infiltrāta un savācamajiem lietuvu ūdeņiem uz grunti, gruntsūdeņiem un virszemes ūdeņiem. Potenciālie būvniecības procesā iespējamo avāriju radītie vides riski nav vērtējami kā augstas varbūtības notikumi, ja tiek ievēroti organizatoriski un inženiertehniski pasākumi avāriju situāciju nepieļaušanai (nolijumu savākšanas materiāli, absorbenti u.c.). Ar būvdarbiem tiks radītas raksturīgās ietekmes: troksnis, gaisa piesārņojošo vielu emisijas, palielināta smagā transporta kustība galvenokārt Poligona teritorijā u.c., ko iespējams mazināt, ievērojot normatīvo aktu prasības un īstenojot

³³ Birojs konstatējis, ka vērtējot ar Paredzēto darbību saistītās dažādās ietekmes, Paredzētās darbības sadalījums posmos un kārtās ir atšķirīgs, taču būtiskākie dažādu ietekmju periodi – būvniecības periods un jauno šūnu ekspluatācijas periods - ir izsekojami un vērtēti.

³⁴ Skatāmi Noteikumu 253. 7.5. nodaļā (pieejami <https://likumi.lv/ta/id/291197-atsevisku-inzenierbuvju-buvnoteikumi>).

Ziņojuma 5. un 12. nodaļā norādītos risinājumus un darba organizācijas principus.

6.8.1.7. Birojs pievienojas Ierosinātās secinājumam, ka par labāko Paredzētās darbības vērtēto alternatīvu uzskatāma un realizējama 2. alternatīva, šūnas Nr. IX būvniecības vietā pilnībā norokot atkritumu un zem tā esošo kūdras slāni un šūnas pamatni būvējot uz limnoglaciāla smilts slāņa (skat. arī šī atzinuma 3.4. punktu).

6.8.1.8. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecības procesu, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**

- a) **Jāizstrādā rīcības programma un risinājumi šūnas Nr. IX pamatnes izbūves laikā norokamā atkritumu un kūdras slāņa piesārņojuma pakāpes kontrolei, uzglabāšanai, izmantošanai un turpmākai apsaimniekošanai atkarībā no konstatētās piesārņojuma pakāpes. Programma izstrādājama un saskaņojama ar Dienestu pirms būvdarbu uzsākšanas.**
- b) **Nav pieļaujama atkritumu šūnas Nr. IX pamatnes izbūves laikā norakto piesārņoto materiālu īslaicīga uzglabāšana zonās un teritorijās bez atbilstošiem piesārņojuma izplatības ierobežošanas risinājumiem.**
- c) **Lai nodrošinātu grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu aizsardzību no piesārņojuma riskiem, visās zonās, kurās paredzētas darbības ar piesārņotu materiālu, tajā skaitā šķirošana un uzglabāšana, jānodrošina risinājumi lietūs notekūdeņu un infiltrāta, kas noplūst no noraktā Atkritumu kalna un kūdras slāņa, savākšanai un atbilstošai attīrīšanai.**
- d) **Ja būvniecības procesa laikā nepieciešama gruntsūdeņu atsūkņēšana, pirms darbu uzsākšanas jāizstrādā un Dienestā jāaskaņo rīcības programma atsūkņētā ūdens kvalitātes (piesārņojuma) kontrolei un novadīšanas vai apsaimniekošanas risinājumiem, nodrošinot, ka nenotiek piesārņojuma pārnese virszemes un pazemes ūdeņos.**

6.8.2. **Gaisu piesārņojošo vielu emisijas, smakas un izmaiņas gaisa kvalitātē:**

6.8.2.1. Ziņojumā ir apzināti un novērtēti Poligonā esošie galvenie gaisu piesārņojošo vielu un smaku emisijas avoti, kā arī veikts sagaidāmās ietekmes izmaiņu vērtējums (Ziņojuma 5.1., 5.2. un 6. pielikums³⁵, arī 3.1.3., 5.3. un 5.4. nodaļas). Ziņojumam pievienotais emisiju gaisā novērtējums sastāv no divām daļām (pielikumiem) un kopumā aptver Programmā norādītos Paredzētās darbības vērtēšanas aspektus. Izvērtējot Ziņojumam pievienoto informāciju attiecībā uz gaisa kvalitātes novērtējumu, Birojs ņem vērā, ka Paredzētā darbība, kurai piemērota IVN procedūra, ir divu jaunu atkritumu apglabāšanas šūnu un saistītās infrastruktūras izbūve esošajā Poligona teritorijā, ka būtiski netiek mainīti esošo emisijas radošo objektu un procesu risinājumi un darbības apjomi, ka Poligona esošajai darbībai izsniegta A kategorijas piesārņojošo darbību atļauja, kurā ietverti nosacījumi attiecībā uz emisiju gaisā un smaku avotu ekspluatāciju.

6.8.2.2. Ziņojumā un Atļaujā kā stacionāri emisijas (Ziņojuma 5.1. un 5.2. pielikumi) un smaku (Ziņojuma 6. pielikuma 1. attēls un tabula *Emisijas avotu fizikālais raksturojums*) avoti identificēti inerto atkritumu pārstrādes un uzglabāšanas laukums,

³⁵ Ziņojuma 5.1. un 6. pielikumā pievienoto emisiju un smaku novērtējumu Ziņojumā sagatavojusi SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" (reģistrācijas Nr. 40003374818), bet Ziņojuma 5.2. pielikumā pievienoto emisiju novērtējumu jaunās šūnas izbūves posmam – SIA "TEST" (reģistrācijas Nr. 40003082969).

poligonā iegūtās biogāzes koģenerācijas iekārtu 10 dūmeņi (noteikti arī kā smaku emisijas avoti), tikai kā smaku avoti tiek vērtēti BNA kompleksa 8 objekti un infiltrāta apsaimniekošanas iecirkņa 3 objekti, atkritumu apglabāšana kalnā. Jaunās šūnas būvniecības periodā vērtēts arī vecā atkritumu kalna norakšanas process, smaku ietekmes vērtējumā atsevišķi izdalot kūdras slāņa izrakšanas periodu. Emisiju ietekmes vērtējumā iekļauta arī transporta plūsma uz/no objektiem poligonā (Ziņojuma 5.2. pielikums).

- 6.8.2.3. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības laikā, proti, šūnas Nr. IX izbūves 1. kārtā, palielināsies Poligonā izmantotās tehnikas iekšdedzes dzinējos (kravas autotransports un ar dīzeļdzinējiem darbināmas iekārtas un tehnika) radīto emisiju apjoms, kā arī Atkritumu kalna norakšanas un norakto frakciju apstrādes rezultātā pieaugs putekļu (visu frakciju PM daļiņas) un smaku emisijas.
- 6.8.2.4. Ņemot vērā, ka atkritumu šūnas pamatnes izbūvi paredzēts pabeigt aptuveni divu gadu laikā, sagaidāmās ietekmes vērtējamās kā būvniecības procesā radītas īslaicīgas ietekmes, kas vērtētas Ziņojuma 5.2. pielikumā. Līdz ar to radušos emisiju apjoms un raksturs novērtēts ar mērķi noteikt, vai veicot Atkritumu kalna norakšanu un jaunās šūnas pamatnes izbūvi būs nepieciešami emisiju un smaku ietekmi samazinošu pasākumu īstenošana.
- 6.8.2.5. Atbilstoši Ziņojumam, emisijas ierobežošanai būvniecības 1. kārtas laikā paredzēta Atkritumu kalnā noraktā materiāla pagaidu šķirošanas laukumā (aptuveni 50 x 50 m) izvietoto vienlaicīgi darbināmo 2 – 3 šķirošanas iekārtu norobežošana ar speciālu putekļus un smakas aizturošu (samazina to izplatību 85 % apmērā³⁶) materiāla žogu (barjeru)³⁷. Putekļu izkliedi ierobežojošs pasākums ir arī norakšanas darbu vienlaicīga veikšana tikai vienā sektorā (paredzēts, ka sektora laukums ir aptuveni 30 x 30 m un tā izstrādes laiks – viena darba diena). Ņemot vērā, ka Ziņojumam nav pievienota informācija, kas apliecina šāda risinājuma efektivitāti, Birojs uzskata par samērīgu noteikt, ka pēc izraktā materiāla apstrādes uzsākšanas veicama plānotā emisiju un smaku samazināšanas risinājuma efektivitātes kontrole³⁸. Rezultāti un to izvērtējums divu mēnešu laikā pēc norakšanas uzsākšanas iesniedzami Dienestā, kurš lemj par to pietiekamību.
- 6.8.2.6. Ziņojumā novērtēts, ka būvniecības 1. kārtas realizācijas laikā cieto daļiņu emisiju apjoms varētu pieaugt par aptuveni 2 %, bet slāpekļa oksīdu – par aptuveni 40 %. Ņemot vērā gan esošo fona piesārņojuma, gan prognozēto Poligonā radīto emisiju ietekmi pēc jauno atkritumu apglabāšanas šūnu ekspluatācijas uzsākšanas, secināts, ka būvniecības procesa emisijas neradīs būtisku gaisa kvalitātes pasliktināšanos un robežlielumu pārsniegumus ārpus Poligona teritorijas.
- 6.8.2.7. IVN procesa tiešais objekts ir jaunas atkritumu noglabāšanas šūnas izbūves process un šūnu ekspluatācija. Tomēr, ņemot vērā, ka tā ir kopējo Poligonā ar atkritumiem veikto darbību būtiska sastāvdaļa, Ziņojumā vērtēta arī visu Poligonā veikto darbību kopuma radītā ietekme un sagaidāmās izmaiņas gaisa kvalitātē. Kā galvenās gaisu piesārņojošās vielas Poligonā realizētajā koģenerācijas procesā tiks emitēti oglekļa (CO un CO₂), slāpekļa (NO_x) un sēra (SO₂) oksīdi un smakas.

³⁶ Atbilstoši informācijai Ziņojuma 71. lpp.

³⁷ Novietojums parādīts Ziņojuma 3.36. attēlā

³⁸ Ziņojumā norādīts, ka jau šobrīd, lai kontrolētu situāciju, darba zonā uzņēmuma teritorijā ir uzstādīti divi elektroniskie deguņi un meteostacija. Līdz ar to izvērtējami risinājumi esošo ierīču un tehnoloģiju izmantošanai Paredzētās darbības procesu uzraudzībā.

Cieto daļiņu jeb putekļu emisijas avoti būs galvenokārt inerto atkritumu apstrādes iecirknis un izmantotās tehnikas dzinēji un ceļa virsmu putēšana.

- 6.8.2.8. Ziņojuma 5.1. pielikumā novērtēta Poligona radīto emisiju ietekme periodam pēc jaunās atkritumu šūnas izbūves un inerto atkritumu pārstrādes iecirkņa pārvietošanas un pārstrādes laukuma palielināšanas. Salīdzinot novērtējumā iegūtos emisiju izkliedes rezultātus ar Atļaujā norādītajiem (esošās situācijas emisiju kvantitatīvs raksturojums Ziņojumā nav veikts), Birojs konstatē, ka prognozētās ietekmes izmaiņas ir vērtējamas kā nenožīmīgas, jo nav paredzēts būtiski mainīt (palielināt) apsaimniekojamo atkritumu kopējo daudzumu un sortimentu. Netiek prognozēta normatīvi noteikto emisiju robežlielumu pārsniegšana vērtētajās teritorijās (Ziņojuma 5.1. pielikuma 7. tabula). Nosacījumi emisiju uzraudzībai koģenerācijas iekārtām un citiem emisiju avotiem Poligona ekspluatācijas periodā, kas nav šīs IVN procedūras tiešais objekts, nepieciešamības gadījumā precizējami Atļaujā.
- 6.8.2.9. Poligonā radīto smaku ietekme un ar Paredzēto darbību radītās izmaiņas vērtētas Ziņojuma 6. pielikumā un 5.4. nodaļā. Smaku ietekmes novērtējums veikts četriem scenārijiem: 1. - vecā Atkritumu kalna norakšanas posmam (būvniecības 1. posms); 2. - ar infiltrātu piesārņotās kūdras izrakšanas posmam, ko veiks pa 30×30 m lieliem sektoriem; 3. - šūnu Nr. VIII un Nr. IX aizpildīšanai ar atkritumiem pie minimālā augstuma (atbilst aizpildīšanas sākumposmam); 4. - šūnu Nr. VIII un Nr. IX aizpildīšanai ar atkritumiem maksimālā augstumā (atbilst aizpildīšanas beigu posmam).
- 6.8.2.10. Atbilstoši Ziņojuma 6. pielikumā veiktajam smaku ietekmes novērtējumam konstatējams, ka nozīmīgākais smaku ietekmes pieaugums jutīgajās teritorijās tiek prognozēts laika periodos, kas atbilst 1. un 3. scenārijam (Ziņojuma 6. pielikuma 2. un 4. tabula, 6. attēls), bet ar infiltrātu piesārņotās kūdras slāņa izrakšanas un apstrādes laikā (2. scenārijs), ņemot vērā paredzētos ietekmes samazināšanas risinājumus (izrokamā sektora izmēri un norobežojošās barjeras), un šūnu aizpildes noslēguma posmā (4. scenārijs) prognozēts zemāks (Ziņojuma 6. pielikuma 3. un 5. tabula, 7. attēls).
- 6.8.2.11. Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumu Nr. 724 *Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos* (turpmāk – Noteikumi Nr.724) noteiktajam, smaku koncentrācija ārpus Darbības vietas noteikta tuvākajā vērtējamajā teritorijā – dzīvojamās apbūves teritorijā, kas noteikta atbilstoši Ropažu un Salaspils novada teritorijas plānojumam. Augstākās smaku koncentrācijas scenārijiem Nr. 1 un Nr. 3 noteiktas apdzīvotā vietā “Sproģi 2”, Salaspils pagastā (Ziņojuma 6. pielikuma 2. un 4. tabula), bet scenārijiem Nr. 2 un Nr. 4 - Kaudzīšu ielā 55, Rumbulā (Ziņojuma 6. pielikuma 3. un 5. tabula). Noteikumos Nr. 724 noteiktais smaku koncentrācijas mērķlielums, ko nedrīkst pārsniegt vairāk par 168 stundām gadā ir $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, savukārt noteiktais smakas uztveres sliekšnis ir $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Konstatējams, ka ārpus Poligona teritorijas prognozētais smaku emisiju koncentrāciju līmenis nevienā no scenārijiem nesasnies mērķlielumu, bet teritorijās, kurās prognozēta uztveres sliekšņa koncentrāciju sasniegšana³⁹, Ziņojuma sagatavošanas laikā neatrodas dzīvojamās mājas.

³⁹ Atkarībā no Paredzētās darbības realizācijas etapa (vērtētā scenārija), smaku uztveres sliekšņa sasniegšana iespējama Poligona ZR, R daļā (infiltrāta un BNA atkritumu iecirknis) vai Z daļā Atkritumu kalna norakšanas laikā. Zonas platums noteikts ne vairāk kā 200 m attālumā no Poligona robežas jeb 100 m no sanitārās aizsargjoslas.

- 6.8.2.12. Birojs konstatējis, ka smaku ietekmes novērtējumā izmantoti tikai atsevišķi smaku mērījumu rezultāti rudens (septembris un oktobris) un ziemas (februāris) periodā, Ziņojumā iegūtie rezultāti vērtējami ar piesardzību. Pamatotu sūdzību gadījumā veicami smaku mērījumi emisiju avotos un/vai uz teritorijas robežas un atkarībā no rezultātiem, lemjams par turpmāko rīcību smaku ietekmes mazināšanai. Veicot turpmākos smaku emisiju mērījumus (saskaņā ar Atļaujā noteikto), to laiks un kontrolējamie avoti nosakāmi ar aprēķinu, lai tiktu uzkrāti dati par ietekmes izmaiņām visos gadalaikos. Ierosinātāja Poligona darba zonā ir uzstādījusi divus elektroniskos smaku kontroles degunus (Ziņojuma 76. lpp.), Biroja ieskatā tos iespējams izmantot arī smaku izkliedes novērtējuma atbilstības novērtēšanai Paredzētās darbības būvniecības periodā.
- 6.8.2.13. Emisiju un smaku ietekmes novērtējuma metodiskā pieeja un aprēķinu piemēri norādīti Ziņojuma 5.1., 5.2. un 6. pielikumos. Smaku emisiju daudzuma aprēķināšanai izmantoti smaku mērījumu rezultāti. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmantotās datorprogrammas ir pielietojamas transporta un rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus.
- 6.8.2.14. Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā nav pieļaujams būtiski sliktāks vides sniegums par to, kādu Ierosinātāja ar Ziņojumu ir apņēmusies sasniegt. Uzsākot Poligona ekspluatāciju normāla darba režīmā (pēc jauno šūnu nodošanas ekspluatācijā), Ierosinātājai jānodrošina ražošanas iekārtu un emisijas avotu fizikālo parametru atbilstība Ziņojumā vai aktualizētajā Atļaujā noteiktajām vērtībām, kā arī atbilstība aprēķinos izmantotajiem emisiju raksturlielumiem, Atļaujā limitētajam piesārņojošo vielu un smaku emisiju koncentrācijām, temperatūrai un citām vērtībām, kas tieši ietekmē piesārņojuma koncentrāciju izplūdē un izkriedi. Parametru kontrole jānodrošina tai skaitā veicot arī atbilstošu nepārtrauktu un periodisku mērījumu sēriju, kas atbilst LPTP un Atļaujā noteiktajai regularitātei un detalizācijas pakāpei.
- 6.8.2.15. Ierosinātājai jāņem vērā, ka gadījumā, ja uzsākot Paredzēto darbību – Atkrituma kalna norakšanu un izraktā materiāla apstrādi - tiek konstatētas no Ziņojumā vērtētajām būtiski atšķirīgas putekļu un smaku emisijas, precizējami Paredzētās darbības veikšanas nosacījumi un, ja nepieciešams, nosakāmi un īstenojami arī ietekmi mazinoši pasākumi.
- 6.8.2.16. Atbilstības novērtējums Atkritumu apstrādes LPTP Secinājumiem pievienots Ziņojuma 14. pielikumā. No emisiju un smaku pārvaldības viedokļa kā būtiskākais Ierosinātājas veiktais atkritumu apstrādes posms Poligona darbībā vērtējama BNA pārstrāde, atkritumu gāzes emisiju pārvaldība un ar infiltrāta apsaimniekošanu saistītie procesi. Savukārt iznomātajās teritorijās tie ir sadzīves atkritumu šķirošanas un apstrādes procesi, kā arī bīstamo atkritumu apsaimniekošana. Vienlaikus Birojs konstatē, ka atbilstoši Ziņojuma 4.5. tabulā norādītajam, 2022. gadā savāktās atkritumu gāzes sadedzināšanas procesā iegūtās siltumenerģijas izmantošana notikusi tikai aptuveni 44 % apjomā (gada vidējais rādītājs, bet 3. ceturksnī siltumenerģija izmantota tikai 22 % apjomā). Biroja ieskatā rodami risinājumi lietderīgākai siltuma resursu izmantošanai.
- 6.8.2.17. Ziņojuma 7. un 13.1. nodaļās raksturoti siltumnīcefekta gāzu(turpmāk – SEG) emisijas avoti Poligonā, kā arī risinājumi metāna emisiju samazināšanai. Paredzētās darbības rezultātā nozīmīgākās SEG emisijas būs oglekļa dioksīds un metāns, kas veidojas atkritumu sadalīšanās rezultātā. Kā otra lielākā tiešo SEG emisiju rašanās grupa identificēta autotransporta radītās emisijas, bet poligona

gāzes sadedzināšanā radušās emisijas SEG kopējā devumā vērtējamas kā mazāk nozīmīgas. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, sistematisks Poligonā radīto SEG emisiju novērtējums tiek īstenots no 2022. gada. Atbilstoši Ziņojumā aprēķinātajam, esošajā situācijā katra apglabātā atkritumu tonna rada aptuveni 0,52 CO₂ ekvivalent tonnas, kas kopā 2022. gadā radīja aptuveni 107 tūkstoši CO₂ ekvivalent tonnas SEG emisiju. Savukārt atkritumu transportēšanas rezultātā tika emitēts aptuveni 831 CO₂ ekvivalent tonna SEG emisiju. Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības rezultātā, būvniecības 1. un 2. kārtas īstenošanas laikā palielināsies galvenokārt ar transportu saistītā SEG emisiju daļa.

- 6.8.2.18. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanu Paredzētās darbības realizācijai, Birojs ņem vērā, ka Ierosinātāja ar Ziņojumu ir apņēmusies nodrošināt noteiktu vides sniegumu (tajā skaitā emisiju un smaku līmeņus), līdz ar to Paredzētā darbība īstenojama atbilstoši Ziņojumā novērtētajiem risinājumiem, vai arī īstenojami ar Dienestu saskaņoti citi risinājumi, kas nodrošina līdzvērtīgu vai labāku vides aizsardzības līmeni.
- 6.8.2.19. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar gaisu piesārņojošo vielu un smaku emisijām un izmaiņām gaisa kvalitātē atkritumu šūnas izbūves un ekspluatācijas laikā, Birojs uzskata par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Būvniecības periodā smaku un putekļu emisiju izplatības ierobežošana nodrošināma atbilstoši Ziņojuma 3.12.3. nodaļā norādītajiem tehniskajiem risinājumiem, vai īstenojami risinājumi, kas nodrošina līdzvērtīgu vai labāku vides aizsardzības līmeni. Pirms darbības uzsākšanas izstrādājama un Dienestā iesniedzama programma saskaņošanai par paredzēto risinājumu efektivitātes kontroli un uzraudzību.**
 - b) **Divu mēnešu laikā vai citā ar Dienestu saskaņotā periodā, pēc Atkritumu kalna norakšanas uzsākšanas, Dienestā iesniedzami kontrolmērījumu rezultāti un to izvērtējums, ja nepieciešams, arī korektīvo darbību plāns smaku un putekļu emisiju samazināšanai.**
 - c) **Nosacījumi emisiju uzraudzībai koģenerācijas iekārtām un citiem emisiju avotiem Poligona ekspluatācijas periodā nosakāmi Atļaujas pārskatīšanas laikā, tajā skaitā ņemot vērā sagaidāmās izmaiņas poligona gāzes sastāvā un daudzumā.**
 - d) **Paredzētajai darbībai aktuālais pieļaujamās ietekmes līmenis un emisiju limiti, kā arī nepārtraukto un periodisko mērījumu regularitāte, tajā skaitā ņemot vērā iespējamās sezonālās atšķirības, un veikšanas nosacījumi nosakāmi/precizējami Atļaujā.**
 - e) **Ekspluatācijas fāzē, pamatotu sūdzību saņemšanas gadījumā normatīvajos aktos par piesārņojošas darbības izraisītu smaku noteikšanu un izplatības ierobežošanu noteiktajos gadījumos, veicami smaku mērījumi. Atkarībā no smaku mērījumu rezultātiem lemjams par papildu pasākumiem, tai skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu precizēšanu, un pārskatāmi Ziņojuma 3.12.3. nodaļā paredzētie atkritumu izrakšanas un 12.2. tabulā ietvertie nosacījumi Poligona darbības īstenošanai.**

6.8.3. Troksnis un tā izplatība:

- 6.8.3.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības un tās ietekmes zonā esošos (fona) trokšņa avotus, pārbaudīta radītās ietekmes atbilstība Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 *Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) robežlielumiem. Trokšņa novērtējums veikts ar mērķi noteikt, vai izbūvējot un ekspluatējot divas jaunas atkritumu apglabāšanas šūnas – Nr. VIII un Nr. IX –, Poligona teritorijas Z daļā tiks ievēroti vides trokšņa robežlielumi vērtējamajās dzīvojamās apbūves teritorijās. Trokšņa ietekmes vērtējums pievienots Ziņojuma 3. pielikumā (turpmāk – Trokšņa novērtējums⁴⁰), iegūtie rezultāti un secinājumi apkopoti Ziņojuma 5.5. nodaļā. Pasākumi Paredzētās darbības radītās ietekmes samazināšanai, tajā skaitā trokšņa ietekmes, apkopti Ziņojuma 12.2. tabulā. Vērtēta esošā situācija, Paredzētās darbības radītais troksnis būvniecības 1. un 3. kārtā⁴¹ un sagaidāmās summārās ietekmes.
- 6.8.3.2. Trokšņa rādītāju novērtēšanai un aprēķināšanai izmantota trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI 2023 ar kuru iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kuras noteiktas Noteikumos Nr. 16. Ņemts vērā, ka Noteikumos Nr. 16 atšķirīgi robežlielumi noteikti rūpniecisko objektu un satiksmes objektu radītajam vides troksnim⁴². Ievaddati pievienoti 5. pielikumā (datne “Troksnu_atskaite”).
- 6.8.3.3. Poligona tuvumā esošās un Ziņojumā vērtētās jutīgās teritorijas atbilstoši to izmantošanas funkcijai identificētas Trokšņa novērtējuma 1. attēlā, bet attālumi līdz vērtētajām teritorijām un attiecināmie vides trokšņa robežlielumi apkopoti 3. tabulā. Tuvākās vērtējamās teritorijas – savrupmāja *Sprogi* 2 un dzīvojamā apbūve Bitenieku ielā 31, Rumbulā – atrodas uz Z attiecīgi aptuveni 80 m un 90 m attālumā no Poligona ārējās robežas. Savukārt teritorijas D tuvākās publiskās apbūves teritorijas izvietotas aptuveni 170 – 290 m attālumā no Poligona robežas.
- 6.8.3.4. Vērtēto fona satiksmes un rūpniecisko trokšņa avotu raksturojums pievienots Trokšņa novērtējuma 3.2. nodaļā, parametri apkopoti 4. un 5. tabulā. Dominējošie satiksmes trokšņa avoti vērtētajā teritorijā ir autotransporta kustība pa Kaudzīšu ielu un dzelzceļa līnija *Rīga – Daugavpils*. Birojs konstatē, ka attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvī ņemta vērā tikai kūdras ieguve ZA esošajā purvā “Getliņi”. Savukārt autotransporta radītā trokšņa (derīgā izrakteņa transportēšana) ietekme, kas ir būtiskākā summārās iedarbības komponente, novērtēta attiecībā uz visu apkārtnē esošo derīgo izrakteņu atradņu darbību.
- 6.8.3.5. Poligona trokšņa avotu raksturojums pievienots Trokšņa novērtējuma 3.2.2. nodaļā. Esošajai situācijai atbilstošais visu Poligona teritorijā esošo avotu izvietojums parādīts 2. attēlā, savukārt vērtētajām situācijām 1. un 3. būvniecības kārtā atbilstošais novietojums attiecīgi Trokšņa novērtējuma 3. un 4. attēlā. Katrai no vērtētajām situācijām atbilstošā autotransporta kustības intensitāte un rūpniecisko trokšņa avotu parametri apkopoti no 6. tabulas līdz 11. tabulas.

⁴⁰ Trokšņa ietekmes izmaiņu novērtējumu pēc Izstrādātājas pasūtījuma un atbilstoši Ierosinātājas sniegtajai informācijai Ziņojumā sagatavojusi SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818.

⁴¹ Atbilstoši Trokšņa novērtējuma informācijai, būvniecības kārtas izvēlētas, jo to īstenošana radīs vislielāko trokšņa ietekmi uz tuvumā esošajām dzīvojamās apbūves teritorijām. 1. kārtā paredzēta Atkritumu kalna pārklājošā slāņa un atkritumu izņemšana, sijāšana un šķirošana un inertās kārtas ievietošana šūnas Nr. IX pamatnē, 3. kārtā notiks jauno šūnu aizpildīšana ar atkritumiem. 3. kārtā, pirmšķietami, atbilst šūnu aizpildīšanas beigu periodam, kad trokšņa avoti novietoti augstāk kā aizpildīšanas sākuma periodā.

⁴² Piemērotie robežlielumi apkopoti Trokšņa novērtējuma 1. un 2. tabulā.

- 6.8.3.6. Ierosinātāja pieņēmumi, ka pēc jauno šūnu nodošanas ekspluatācijā Poligonā samazināsies ne tikai apglabāšanai paredzētais atkritumu apjoms, bet par aptuveni 30 % samazināsies kopējā atkritumu piegādes plūsma (no vidēji 253 smagā autotransporta piegādēm diennaktī esošajā situācijā līdz 168 piegādēm būvniecības 3. kārtā jeb jauno šūnu aizpildīšanas posmā). Pēc jauno šūnu nodošanas ekspluatācijā un to aizpildīšanas laikā būtiski nemainīsies Poligonā esošo trokšņa avotu radītā ietekme, mainīsies tikai atsevišķu trokšņa avotu novietojums, proti, tiks aizpildītas šūnas Poligona Z daļā, bet inerto materiālu apstrādes iecirknis pārvietosies uz Poligona D, DA daļu, līdz ar to mainīsies arī iekšējā transporta maršruti.
- 6.8.3.7. Tāpat Trokšņa novērtējumā pieņemts⁴³, ka iespējamās smagā transporta plūsmas izmaiņas, kas saistītas ar Atkrituma kalna norakšanu un pamatnes izbūvē nepieciešamo materiālu pārvietošanu uz un no Poligona teritorijas būs nenozīmīgas. Ziņojuma 5.2. nodaļā norādītais maksimālais kravu skaits ir no 7 – 10 kravas vienībām dienā un mainīga intensitāte, nenorādot kopējo kravu skaitu visā būvniecības periodā. Līdz ar to trokšņa ietekmes vērtējumā šāda pozīcija netiek iekļauta. Ierosinātājam jāņem vērā, ka atbilstoši Noteikumu Nr. 16 2.8. punktam, būvdarbi jāsaskaņo ar ietekmēto pašvaldību.
- 6.8.3.8. Trokšņa ietekmes rezultātu apkopojums un analīze pievienota Trokšņa novērtējuma 4. nodaļā, tajā skaitā summārā satiksmes trokšņa novērtējums 4.3. apakšnodaļā (apkopojums 12. tabulā) un summārā rūpnieciskā trokšņa novērtējums 4.6. apakšnodaļā (apkopojums 13. tabulā). Iegūto rezultātu grafiskais attēlojums pievienots attiecīgi Trokšņa novērtējuma 5. – 16. attēlos.
- 6.8.3.9. Summārā visu rūpniecisko darbību radītā trokšņa ietekmes vērtējuma (Trokšņa ietekmes vērtējuma 4.6. apakšnodaļa) rezultāti apkopoti Trokšņa vērtējuma 13. tabulā. Vērtētajās teritorijās noteiktie trokšņa parametri dienas periodā pieaugs galvenokārt Paredzētās darbības realizācijas 1. kārtā, kad notiks būvniecības darbi. Izvērtējot Trokšņa vērtējuma 13. tabulas datus secināms, ka Poligona Z daļā esošajās teritorijās aprēķinātais pieaugums būs no 9 – 16 dB(A), taču nevienā no vērtēšanas zonām trokšņa rādītāji netiek prognozēti augstāki par Noteikumu Nr. 16 robežlielumiem (dienas periodā tiks sasniegts aptuveni 50 dB(A) atbilstošs trokšņa līmenis, bet šajās teritorijās noteiktais robežlielums ir 55 dB(A)). Savukārt, uzsākot jauno šūnu piepildīšanu un inerto atkritumu apstrādi jaunajā teritorijā (3. kārtā), salīdzinājumā ar esošo situāciju pieaugs trokšņa līmenis dienas un vakara periodā, attiecīgi teritorijās Poligona Z daļā par 3 – 5 dB(A), pārējās vērtētajās teritorijās izmaiņas noteiktas nebūtiskas, bet Poligona D daļas ietekmes zonā esošajās teritorijās prognozēts neliels rūpnieciskā trokšņa samazinājums. Konstatējams, ka Paredzētā darbība vērtētajā apjomā nevienā no tās īstenošanas posmiem neradīs Noteikumos Nr. 16 noteiktos rūpnieciskā vides trokšņa robežlielumu pārsniegumus.
- 6.8.3.10. Biroja ieskatā (skat. arī šī atzinuma 3.2.2. punktu), trokšņa ietekmes vērtējumā kā nozīmīgākais rezultāts uzskatāms visu, tajā skaitā arī Poligona teritorijas nomnieku un piegādātāju, veikto darbību rezultātā radītais summārais troksnis. Atsevišķu trokšņa avotu vai to grupu izdalīšana “pēc piederības principa dažādiem komersantiem” ļauj novērtēt katras šīs darbības ieguldījumu summārajā ietekmē, taču pēc būtības ir vienas kopējās darbības – visā Poligona apkalpošanas

⁴³ Transportvienību sadalījums Trokšņa novērtējuma 6. un 8. tabulā, kas attiecīgi atbilst esošās un 1. kārtai atbilstošās situācijas raksturojumam.

zonā esošajos objektos radīto atkritumu⁴⁴ kompleksa un efektīva apsaimniekošana, kura teritorijas īpašnieks ir SIA "Getliņi EKO". Neatkarīgi no tā, kurš komersants veic, piemēram, atkritumu piegādes un produktu realizāciju uz un no Poligona, visas darbības ir saistītas ar Poligona darbību un ir tā vērtējamas.

6.8.3.11. Trokšņa novērtējumā secināts (rezultāti Trokšņa novērtējuma 12. tabulā), ka būtiskāko ietekmi uz Poligona apkārtnē esošo dzīvojamo apbūvi rada autotransports, kas nogādā atkritumus Poligonā pa Kaudzīšu ielu. Paredzētās darbības (viss atkritumu piegādes transports) radīti Trokšņa robežlielumu pārsniegumi 1 – 3 dB(A) dienas periodā un 3 – 5 dB(A) līmenī nakts periodā jau esošajā situācijā konstatēti dzīvojamās apbūves grupās, kas atrodas tiešā Kaudzīšu ielas tuvumā⁴⁵. Paredzētās darbības 1. un 3. kārtā nav prognozēta situācijas pasliktināšanās. Savukārt satiksmes fona radīto pārsniegumu, kas noteikti dzīvojamās apbūves grupās⁴⁶ Nr. 14, 15, 16.1 un 16.2. galvenais avots ir dzelzceļa satiksmes radītais troksnis. Ar Poligona darbību saistītā autotransporta radītais troksnis šīs teritorijas neietekmē. Šajās zonās aprēķinātais pārsniegums 2 – 5 dB(A) vakara un 7 – 10 dB(A) nakts periodā noteikts kā esošajai, tā prognozētajām nākotnes situācijām, kas atbilst vērtētajam 1. un 3. scenārijam. Ņemot vērā, ka Ierosinātāja paredzējusi autotransporta plūsmas samazinājumu nākotnē, situācija nebūtiski uzlabosies pārējās teritorijās,.

6.8.3.12. No satiksmes trokšņa ietekmes izvērtējuma konstatējams, ka sešās definētajās vērtēšanas vietās (dzīvojamās apbūves grupas Nr. 1, 2, 3, 4, 5 un 6 virzienā uz Rīgas centru no Kaudzīšu un Bitenieku ielu krustojuma) ir noteikti vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, kur tos jau esošajā situācijā, kura ir atļauta ar Dienestā saskaņotām A kategorijas atļaujām visiem četriem Poligonā darbību veicošajiem operatoriem⁴⁷, rada uz/no Poligonu braucoša transporta kustība. Birojs vērš pašvaldības, kā akcepta lēmuma pieņēmējas un personas, kurai ir deleģētas noteiktas tiesības trokšņa piesārņojuma samazināšanā⁴⁸, uzmanību uz to, ka gadījumos, kad dzīvojamās ēkas vai citi attiecināmie objekti tikai daļēji atrodas vai neatrodas autoceļa aizsargjoslā (vērtējumā nav informācijas, kuras no sešām

⁴⁴ Tā, piemēram, SIA "Vides resursu centrs" sadzīves atkritumu šķirošanas rūpnīca nodrošina visu Poligonā ievesto nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanu, lai Poligona sūnās būtu jānoglabā tikai tālākai pārstrādei un izmantošanai nederīgi atkritumi. Līdz ar to šīs autotransporta plūsmas atdalīšana no Poligona radītās tiešās ietekmes, kā tas ņemts vērā Trokšņa novērtējumā, ir tikai teorētisks pieņēmums. Neatkarīgi no komersanta, kurš veic šīs darbības, ja tās tiek veiktas Poligona teritorijā, tās ir saistāmas ar Poligona radīto ietekmi. Vienlaikus Birojs konstatē, ka Atkritumu šķirošanas ēkā radītais troksnis vērtēts kā SIA "Getliņi EKO" darbības radīts.

⁴⁵ Dzīvojamās apbūves grupas Nr. 1, 2, 3, 4, 5 un 6 virzienā uz Rīgas centru no Kaudzīšu un Bitenieku krustojuma, izvietojums Trokšņa pielikuma 1. attēlā.

⁴⁶ Dzīvojamās teritorijas Nr.14 un 15 izvietotas starp dzelzceļa līniju *Rīga pasažieru - Krustpils* un Latgales ielu, Nr.16 – Poligona D galā, dzelzceļa ietekmes zonā..

⁴⁷ Skat. arī šī atzinuma 3.2.2. punktu.

⁴⁸ Likuma "Par piesārņojumu" 14.panta otrā daļa "Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.", 18.prim panta pirmā daļa "Trokšņa kartēšanu un trokšņa stratēģisko karšu izstrādi aglomerācijas teritorijai nodrošina attiecīgā pašvaldība, bet ārpus aglomerācijas teritorijas esošiem infrastruktūras objektiem — dzelzceļa līnijām, autoceļiem un lidostām, kurās satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 50 000 gaisa kuģu gadā, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas trokšņa kartēšanā aglomerācijas teritorijai." un otrā daļa "Rīcības plānu trokšņa samazināšanai aglomerācijas teritorijā izstrādā un ievieš attiecīgā pašvaldība, bet rīcības plānu trokšņa samazināšanai transporta infrastruktūras objektam, kas atrodas aglomerācijas teritorijā un ārpus aglomerācijas teritorijas, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas rīcības plāna izstrādē, kā arī rīcības plāna ieviešanā aglomerācijas teritorijā.

vērtētajām teritorijām vai konkrētām dzīvojamām ēkām atrodas aizsargjoslā), satiksmes vides trokšņa robežlielums saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi šajās teritorijā nav uzskatāms par mērķlielumu, proti, ārpus aizsargjoslas tas ir robežlielums.

6.8.3.13. Likuma *Par piesārņojumu* 13. panta ceturtā daļa nosaka, ka operators, veicot piesārņojošo darbību, ierobežo emisiju, lai tā nepārsniegtu vides kvalitātes mērķlielumus vai, ja tie ir pārsniegti (ar to saprotot esošu, notiekošu darbību) - pakāpeniski samazina emisiju līdz attiecīgajam mērķlielumam. Tas nozīmē, ka arī attiecībā uz autoceļu aizsargjoslā esošām teritorijām ir jātiecas uz šo mērķlielumu sasniegšanu, ja tie ir pārsniegti. Likuma *Par piesārņojumu* 14. panta pirmā daļa neliedz šādā teritorijā veikt piesārņojošo darbību, ja netiek palielināts esošais trokšņa līmenis. Ievērojot no Trokšņa novērtējuma izrietošos secinājumus, Birojs uzskata, ka tam nav deleģējuma izvirzīt nosacījumu, kurš būtu īstenojams galvenokārt autotransporta radītās trokšņa ietekmes samazināšanai vietās, kur ir konstatēts esošs trokšņa robežlielumu pārsniegums, jo šāds atbilstīgs deleģējums ir pašvaldībai.

6.8.3.14. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar troksni un tā izplatību, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**

- a) **Trokšņa ietekmes līmenis Paredzētās darbības ietekmei pakļautajās apbūves teritorijās nedrīkst pārsniegt rūpniecisko un satiksmes avotu vides trokšņa robežlielumus. Teritorijās, kurās satiksmes vides troksnis jau ir pārsniegts esošajā situācijā, Paredzētā darbība nedrīkst situāciju pasliktināt.**
- b) **Trokšņa avotu modelēšanas parametri, kas novērtējuma nolūkiem izmantoti maksimālās attiecīgo trokšņa avotu radītās ietekmes prognozē un atbilst vērtējuma ievaddatu vērtībām, ir Paredzētās darbības realizācijas nosacījumi. Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar būtiski atšķirīgiem (ietekmi palielinošiem) darbu veikšanas apjoma un laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie.**
- c) **Ja pirms darbības uzsākšanas tiek konstatēts, ka trokšņa avotu parametri atšķiras no Ziņojumā vērtētajiem, Ierosinātajai jāsagatavo aktualizēts trokšņa novērtējuma projekts Atļaujas grozījumu veikšanai.**
- d) **Ja šūnas ekspluatācijas laikā tiek konstatētas būtiskas atšķirības no Atļaujā norādītajām vērtībām, kas rada paaugstinātu trokšņa piesārņojuma līmeni vērtējamajās apbūves teritorijās, veicami trokšņa mazināšanas pasākumi un atbilstoši mērījumi.**

6.8.4. **Augsnes, grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu kvalitātes nodrošināšana:**

6.8.4.1. Ziņojumā⁴⁹ norādīts, ka grunts un gruntsūdens piesārņojums Poligona teritorijā izveidojies vēsturiski tā darbības sākumposmā (darbība teritorijā uzsākta 1973. gadā), kad atkritumu izgāztuve tika ierīkota neievērojot vides aizsardzības prasības. Vēsturiskā piesārņojuma rezultātā arī šobrīd turpinās tā areāla paplašināšanās virzienā uz Daugavu, kā arī piesārņojuma pārnese no piesārņotās grunts un gruntsūdeņiem uz virszemes ūdeņiem, jo liela daļa gruntsūdens atslogojas divās virszemes ūdenstecēs (Poligona kontūrgrāvī, kas no A un R malas ierobežo piesārņojuma areālu), kā rezultātā gruntsūdeņu piesārņojums nonāk arī

⁴⁹ Piemēram, Ziņojuma 3.1.5. nodaļas sadaļā "Vēsturiskais piesārņojums poligonam piegulošajā teritorijā".

Daugavā. Līdz ar to Paredzētās darbības realizācijā jāievēro maksimālās piesardzības princips attiecībā uz esošās situācijas nepasliktināšanu un pēc iespējas jānodrošina vides kvalitātes uzlabošana jauno šūnu ekspluatācijas laikā.

- 6.8.4.2. Līdz šim veiktie monitoringa pasākumi, tajā skaitā uz ūdeņu un grunts kvalitātes uzraudzību attiecināmie, detalizēti aprakstīti un iegūtie rezultāti vērtēti Ziņojuma 13. nodaļā. Gruntsūdens monitoringa urbumu izvietojums parādīts Ziņojuma 13.1. un 13.5. attēlā, virszemes ūdeņu kontroles punkti – 13.2. attēlā, notekūdeņu kontrolpunkti – 13.4. attēlā. Tiek veikta gruntsūdeņu uzraudzība arī degvielas uzpildes vietā.
- 6.8.4.3. Infiltrāta apsaimniekošana, tajā skaitā drenāžas jeb infiltrāta savākšanas sistēmas izveides princips (shēma parādīta Ziņojuma 3.14. attēlā), detalizēti aprakstīta Ziņojuma 3.1.2., 3.1.4., 13. nodaļās, kā arī sniedzot būvniecības procesa aprakstu. Bioloģiskās attīrīšanas iekārtā daļēji attīrītie infiltrāta dīķī savāktie notekūdeņi (kvalitāte raksturota Ziņojuma 3.11. tabulā) tiek nodoti SIA "Rīgas ūdens" kanalizācijas sistēmā. Poligona gāzes un infiltrāta sistēmu izveide jauno atkritumu šūnu būvniecības un ekspluatācijas periodā detalizēti aprakstīta Ziņojuma 3.12.3. nodaļā. Kopumā secināms, ka piemērotais infiltrāta apsaimniekošanas risinājums nerada papildus draudus grunts un gruntsūdeņu kvalitātei. Biroja ieskatā Atļaujas pārskatīšanas laikā izvērtējama nepieciešamība ierīkot kontrolurbumus vai piemērot citus tehniskus risinājumus infiltrāta noplūdes kontrolēšanai no infiltrāta uzkrāšanas dīķiem (to pamatnes).
- 6.8.4.4. Saskaņā ar Ziņojumā pievienoto informāciju (Ziņojuma 13. nodaļas 13.3.tabula 2023. gada virszemes ūdeņu monitoringa rezultāti, testu rezultāti 15. un 16. pielikumā) konstatējams, ka šobrīd nav nodrošināta Noteikumu Nr.118 1. pielikuma *Prioritāro un bīstamo vielu vides kvalitātes normatīvi virszemes ūdeņos, kā arī prioritāro vielu vides kvalitātes normatīvi virszemes ūdeņu biotas organismos* un 3. pielikuma *Ūdens kvalitātes normatīvi prioritārajiem zivju ūdeņiem* robežlielumiem atbilstoša virszemes ūdeņu kvalitāte virszemes ūdeņu izplūdē no Poligona kontūrgrāvja uz Daugavu. Ierosinātājas veikto virszemes ūdeņu testu rezultāti liecina, ka vienlīdz augstas piesārņojuma koncentrācijas noteiktas gan Poligona Z stūrī, gan izplūdē uz Daugavu (Poligona D stūris) ņemtajos paraugos, būtiski labākas kvalitātes rādītāji (lielākoties atbilst Noteikumu Nr. 118 3. pielikuma robežlielumiem un/vai mērķlielumiem) ir tikai novadgrāvī ar plūsmas virzienu no blakus esošā Getliņu purva uz Poligonu ņemtajos paraugos.
- 6.8.4.5. Ziņojumā norādīts, ka virszemes ūdeņu kvalitāti ietekmē galvenokārt vēsturiskais teritorijas piesārņojums (gruntsūdeņu atslogošanās), nevis novadāmo lietus un ražošanas ūdeņu potenciālais piesārņojums. Birojs konstatē, ka Ziņojumā pievienotajā virszemes ūdeņu kvalitātes novērtējuma tabulā apkopotie rezultāti šobrīd salīdzināti ar Noteikumu Nr. 118 10. pielikumā *Ūdens kvalitātes normatīvi pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un prasības pazemes ūdeņu attīrīšanai piesārņotajās vietās*, bet atsevišķi parametri arī ar 6. pielikumā *Ūdens kvalitātes normatīvi dzeramā ūdens ieguvei izmantojamiem virszemes ūdeņiem* noteiktajiem. Šāda pieeja skaidrota ar apstākli, ka Atļaujā attiecībā uz monitoringa regularitāti un nosakāmo parametru kopumu ir noteikta prasība veikt virszemes ūdeņu monitoringu atbilstoši Noteikumu Nr. 1032 5. pielikuma *Vides stāvokļa monitoringa parametri poligonā vai izgāztuvē un poligona vai izgāztuves apkārtnē* prasībām, bet nav noteikts, kādi rezultāti jānodrošina un/vai jāsasniedz konkrētā laika periodā.

- 6.8.4.6. Ziņojumā (91. lpp.) aprēķinātais teorētiskais no ceļiem, laukumiem un jumtiem savāktais lietus ūdens daudzums ir aptuveni 67 tūkst. m³ gadā⁵⁰ un tiek novadīts Poligona kontūrgrāvī kopumā sešās izplūdes vietās (Ziņojuma 3.12. attēls). Birojs konstatē, ka pirms izlaides kontūrgrāvī tiek attīrīti tikai līdz 1200 m³ notekūdeņu, kas savākti automazgātavā (ražošanas notekūdeņi), kā arī degvielas uzpildes punkta laukumā un atsevišķos ceļu posmos savāktie lietus ūdeņi. No Ziņojuma 11.2. pielikumā sniegtajiem skaidrojumiem nav gūstama pārliecība, kādi risinājumi tikuši piemēroti BNA iecirknī savākto un četrās izplūdes vietās Poligona DR stūrī novadīto lietus ūdeņu attīrīšanai. Biroja ieskatā nodrošināma visu notekūdeņu izplūdes vietu kontrole (tajā skaitā iznomāto teritoriju, ja attiecināms), lai vidē nonāktu tikai atbilstoši attīrīti notekūdeņi un virszemes noteces notekūdeņi.
- 6.8.4.7. Saskaņā ar Birojam sniegtajiem skaidrojumiem (Ziņojuma 11.2. pielikums), Ierosinātāja atbilstoši Dienesta izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem Nr.RI21TN0508 (*CSA poligona "Getliņi" perimetrālā grāvja lejasdaļas pārbūve*) ir uzstādījusi attīrīšanas iekārtu kontūrgrāvja ūdeņu attīrīšanai pirms to tālākas novadīšanas uz Daugavu. *Atbilstoši līgumam 2023. gada decembrī tika uzsāka poligona kontūrgrāvja virszemes ūdens kvalitātes uzlabošanas (attīrīšanas) iekārtas darbība. Kas nodrošina virszemes ūdeņu attīrīšana pirms to novadīšanas uz Daugavu, nodrošinot piesārņojuma samazinājuma pakāpi ne mazāk kā 60 % attiecībā uz KSP, BSP, kopējo slāpekli un kopējo fosforu. Plānotais gadā attīrītais daudzums ir 30 000 m³ un plānots, ka ūdens kvalitāte tiks uzlabota nākamās piecus gadus. Šis risinājums samazina poligona slodzi uz vidi. VVD šo ir akceptējis kā risinājumu virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai.* Ņemot vērā iekārtas darbības uzsākšanas laiku, Ziņojumā nav pieejama informācija par īstenotā risinājuma darbības rezultātiem un efektivitāti.
- 6.8.4.8. Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība ir saistāma ar notekūdeņu un virszemes noteces ūdeņu novadīšanu, Birojs uzskata par samērīgu noteikt nosacījumus attiecībā uz virszemes ūdeņu apsaimniekošanu, kuri paredz Poligona esošās darbības komunālo un lietus notekūdeņu saimniecības⁵¹ sakārtošanu un Paredzētās darbības integrēšanu tajā.
- 6.8.4.9. Būvniecības periodā savākto lietus notekūdeņu, kā arī noraktajā atkritumu un kūdras slānī esošā infiltrāta novadīšana organizējama nodrošinot, ka arī īslaicīgi netiek pasliktināta ūdens kvalitāte Poligona kontūrgrāvī un izplūdē uz Daugavu. Ņemot vērā to, ka Ziņojuma sagatavošanas laikā nebija iespējams pietiekami precīzi novērtēt iespējamo neattīrīto notekūdeņu un infiltrāta apjomu (Ziņojuma 4.2. nodaļa), kas radīsies atkritumu un kūdras norakšanas procesā, būvprojektā paredzami un Dienestā saskaņojami risinājumi lietus ūdeņu un rakšanas, uzglabāšanas un šķirošanas laikā noplūstošā infiltrāta savākšanai, kontrolei un attīrīšanai. Ja nepieciešams, saskaņojami risinājumi savākto notekūdeņu uzkrāšanai un/vai nodošanai citam operatoram.
- 6.8.4.10. Birojs konstatē, ka Ziņojumā ir vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz grunts un gruntsūdens kvalitāti, kā arī identificēti galvenie piesārņojuma avoti un to rašanās iemesli iepriekšējā Poligona darbības periodā (Ziņojuma 3.1.5. nodaļa). Ziņojumā noteikts piesārņojuma izplatības raksturs un tendences ārpus Poligona teritorijas. Novērtēts, ka piesārņoto gruntsūdeņu izplatības areāls nav mazāks par 24 ha

⁵⁰ Pirmšķietami nav ņemtas vērā iznomātās teritorijas, arī citās Ziņojuma nodaļās nav pieejama detalizēta informācija par notekūdeņu apjomiem un apsaimniekošanu iznomātajās teritorijās.

⁵¹ Cita starpā arī visus Poligona teritorijā, tajā skaitā iznomāto teritoriju, esošos atkritumu uzglabāšanas un apstrādes laukumus.

(Ziņojuma 105. lpp.). Ziņojumā norādīts, ka piesārņojums nokļuvis arī zem kvartāra iežiem pagulošajā Pļaviņu ūdens horizontā (D_{3pl}). Atšķirībā no gruntsūdens piesārņojuma, tā izplatība Pļaviņu ūdens horizontā ir mazāk izpētīta, līdz ar to D_{3pl} horizonta piesārņojums areāls nav konturēts. Konstatēts, ka nav vērojams gruntsūdeni piesārņojošo komponentu koncentrāciju būtisks pieaugums attiecībā pret ilggadējiem monitoringa novērojumu datiem, tomēr tam nav tendence arī samazināties, kas liecina, ka piesārņojums vecajā izgāztuvē turpina veidoties un izplatīties migrācijai notiekot gruntsūdeņu plūsmas virzienā. Ziņojumā (98. lpp.) izteikta prognoze, ka īstenojot risinājumus, lai *infiltrāta nokļūšana pazemes ūdeņos tiek apturēta, tad arī viss piesārņojuma areāls un tā atslogošanās virszemes hidrogrāfiskajā tīklā sāks pakāpeniski samazināties*.

- 6.8.4.11. Gruntsūdeņu piesārņojums aprakstīts un vērtēts Ziņojuma 3.1.5., 4.2., 5.7., 10. un 13. nodaļās. Gruntsūdeņu testēšanas rezultāti laika periodā no 2021. līdz 2023. gadam pievienoti Ziņojuma 15. pielikumā, bet apkopojums 2022./2023. gada sezonā veiktajiem testa rezultātiem pievienots Ziņojuma 13.8. tabulā. Ja nepieciešams un samērīgi, pārskatot Atļauju nosakāms papildu novērojumu urbumu skaits un novietojums Darbības vietā, kas ļautu novērtēt Paredzētās darbības rezultātā panākto kvalitātes uzlabojumu un novērtēt efektivitātes rādītājus.
- 6.8.4.12. Izvērtējot Ziņojuma 13.8. tabulā un citviet Ziņojumā sniegto informāciju konstatējams, ka piesārņojošo vielu spektrs ir tipisks sadzīves atkritumu izgāztuvēm un mainīgās koncentrācijā noteikts visos kontrolurbumos. Noteiktie kopējā slāpekļa (N_{kop}) un ķīmiskā skābekļa patēriņa (K_{SP}) rādītāji ir augsti kā Poligona teritorijā, tā noteiktajā aizsargjoslā (paraugi tiek ņemti teritorijas D u DR daļā).
- 6.8.4.13. 2014. gadā, veicot grunts un augsnes kvalitātes izpēti Darbības vietā un piegulošajā teritorijā (paraugu ņemšanas zonu sadalījums parādīts Ziņojuma 3.20. attēlā), tika konstatētas⁵² paaugstinātas metālu un naftas produktu koncentrācijas (rezultātu apkopojums pievienots Ziņojuma 3.12. tabulā). Augsnes un grunts kvalitātes testos tika konstatēts būtiski naftas produktu indeksa (NPI), vara (Cu), cinka (Zn), hroma (Cr) un niķeļa (Ni) koncentrācijas A mērķlielumu pārsniegumi⁵³, tomēr nevienā no paraugiem netika pārsniegts robežlielums B. Rezultāti neuzrāda būtisku atšķirību piesārņojuma līmenim, kāds noteikts Poligona teritorijā un tiešā tā tuvumā aiz Poligona kontūrgrāvja.
- 6.8.4.14. Ziņojuma 3.13. tabulā apkopti rezultāti, kuri tika iegūti izpētot teritorijas piesārņojumu pirms BNA iecirkņa (Poligona ZR stūris) izbūves 2016. gadā. Tika izveidoti trīs kompleksie paraugi – kūdrai, smiltij un uzbērtai kārtai (jeb būvniecības atkritumu paraugam) piesārņojuma sastāva noteikšanai saskaņā ar Noteikumiem Nr. 804. Arī šajos paraugos noteiktās piesārņojuma koncentrācijas būtiski neatšķīrās no 2014. gada testa rezultātiem, bet visos slāņos tika konstatēti A mērķlieluma pārsniegumi bez jau iepriekš norādītajiem piesārņotājiem arī svinam (Pb), dzīvsudrabam (Hg) un arsēnam (As). Šie rezultāti izmantoti arī Ziņojuma secinājumos par iespējamo piesārņojuma daudzumu kūdras slānī, kuru paredzēts izrakt Paredzētās darbības ietvaros (Poligona Z, ZA daļā). Birojs

⁵² LVĢMC uzturētajā PPPV reģistrā potenciāli piesārņotā objekta Nr. 0044420/0001 kartiņā *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu ieraksts* pievienots *Pārskats par papildus ģeoeoloģiskās izpētes darbiem*, kura rezultāti apkopoti un vērtēti Ziņojuma 2.5. nodaļā.

⁵³ Noteikumos Nr. 804 noteiktais mērķlielums A norāda maksimālo līmeni, kuru pārsniedzot nevar nodrošināt ilgtspējīgu augsnes un grunts kvalitāti, piesardzības robežlielums B norāda maksimālo piesārņojuma līmeni, kuru pārsniedzot iespējama negatīva ietekme uz cilvēku veselību vai vidi, kā arī līmeni, kāds jāsasniedz pēc sanācijas, ja sanācijai nav noteiktas stingrākas prasības.

norāda, ka pirms Paredzētās darbības uzsākšanas jānovērtē piesārņojuma līmenis norokamajos slāņos.

6.8.4.15. Ziņojuma 4.4. nodaļā norādīts, ka apglabājamo atkritumu pārklāšanai jaunajās atkritumu šūnās paredzēts izmantot SIA "TOLMETS" nolietoto transportlīdzekļu pārstrādes kompleksa šķirošanas un smalcināšanas iekārtās iegūto atkritumu frakciju, kura atbilst atkritumu klasifikatora kodam 191004 un spēs nodrošināt nepieciešamo stabilizēšanas/izlīdzināšanas funkciju, veidojot starpposmu pārklājumus. Birojs konstatē, ka Ziņojumā norādītais atkritumu kods pirmšķietami neatbilst sniegtajam atkritumu izcelsmes aprakstam, jo saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 27. aprīļa noteikumiem Nr. 302 *Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus* tiek piemērots tikai metālus saturošu atkritumu griešanas, sasmalcināšanas atkritumu vieglajai frakcijai, kas netiek klasificēta kā bīstama. Birojs norāda, ka neatkarīgi no šobrīd Ziņojumā norādītā atkritumu koda un tā atbilstības procesam, kurā frakcija iegūta, pirms jebkura jauna pārklāšanas materiāla izmantošanas jāveic tā piemērotības izvērtējums un nepieciešamie kontroles pasākumi. Proti, Biroja ieskatā atkritumu šūnas pārklāšanai izmantojamo materiālu, kuri iegūti citos atkritumu apstrādes procesos, piesārņojuma sastāvs, koncentrācijas un izskalošanās īpašības nedrīkst būt sliktākas par Noteikumos Nr. 1032. uz sadzīves atkritumu poligoniem attiecinātajām, tajā skaitā 6. pielikumā *Robežvērtības atkritumiem, kuras pieņem apglabāšanai sadzīves atkritumu poligonos* norādītajām. Pārklājuma materiāla izmantošanas un atbilstības noteikšanas procedūra, kā arī kontroles regularitāte⁵⁴ un/vai testējamo materiālu partiju noteikšanas princips saskaņojams Dienestā un uzskatāma par Atļaujas neatņemamu sastāvdaļu.

6.8.4.16. Birojs piekrīt Ziņojumā secinātajam, ka 2. alternatīvas realizācija attiecībā uz jaunās šūnas izbūves risinājumu ir vērtējama arī kā piesārņotās vietas sanācijas risinājums. Tomēr konstatējams, ka izbūvējot jauno šūnu aptuveni 9 ha platībā, tiks atveseļota tikai aptuveni ceturtdaļa no kopējās neatbilstoši izveidotās vecās atkritumu krātuves teritorijas. Ziņojumā aprēķinātais norokamo atkritumu un piesārņotā kūdras slāņa daudzums attiecīgi ir līdz 1,1 milj. m³ un 30 tūkst. m³ (skat. arī šī atzinuma 3.3.8.-3.3.10. punktus). Ņemot vērā, ka nozīmīgu daļu izrakto frakciju paredzēts izmantot un/vai novietot Poligona teritorijā, to piesārņojuma līmeņa noteikšanas procedūra jāaskaņo Dienestā pirms Paredzētās darbības uzsākšanas.

6.8.4.17. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju par atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanu, kā arī esošo grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu kvalitāti Paredzētās darbības vietā un tās ietekmes zonā, Birojs atzīst par nepieciešamu bez Ziņojuma 12. nodaļā norādītajiem ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt arī papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**

- a) **Notekūdeņi, kas veidosies būvniecības laikā, jāsavāc un jānovada uz infiltrāta attīrīšanas iekārtu.**
- b) **Citos atkritumu apstrādes procesos iegūtu materiālu izmantošana atkritumu apglabāšanas šūnas pārklāšanai pieļaujama tikai pēc to izcelsmes, piesārņojuma sastāva, koncentrācijas un izskalošanās īpašību pārbaudes. Atkritumu šūnas starpposmu pārklāšanai izmantojamas**

⁵⁴ Biroja ieskatā šobrīd Ziņojumā norādītais, ka izskalošanās testi veicami reizi pusgadā bez papildnosacījuma par atkritumu izcelsmes un veiktās apstrādes procedūras novērtēšanas ir nepietiekošs, jo īpaši ņemot vērā, ka ar veiktajām darbībām nav pieļaujama esošās situācijas pasliktināšana.

atkritumu pārstrādes procesu frakcijas, kuras pēc savām īpašībām atbilst Noteikumu Nr. 1032. 6. pielikumā noteiktajiem parametriem. Pārklājuma materiālu izmantošanas un atbilstības noteikšanas procedūra un kontroles regularitāte saskaņojama Dienestā.

- c) Lai Poligona ekspluatācijas laikā nodrošinātu grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu aizsardzību no piesārņojuma riskiem, Ierosinātajai jānodrošina, ka tās rīcībā un pārvaldībā ir atbilstoša tehniskā stāvokļa un ietilpības būves un tvertnes, kurās uzkrāt un uzglabāt atkritumus, notekūdeņus, darbības nodrošināšanai izmantojamās ķīmiskās vielas un maisījumus.
- d) Jāparedz un jārealizē pasākumi, kas nepieļauj neattīrītu ugunsdzēsības, ražošanas, sadzīves un savākto lietus notekūdeņu noplūdi vidē. Ja nepieciešams, saskaņojami risinājumi savākto notekūdeņu uzkrāšanai un/vai nodošanai citam operatoram.
- e) Ņemot vērā, ka Paredzētā darbība ir saistāma ar notekūdeņu un virszemes noteces ūdeņu novadīšanu attiecībā uz virszemes ūdeņu apsaimniekošanu, jāparedz atbilstoša to attīrīšana un monitoringa sistēmas izveide Poligona esošās darbības komunālo un lietus notekūdeņu sistēmas sakārtošanai un uzraudzībai, integrējot tajā Paredzēto darbību.
- f) Novadāmo notekūdeņu un virszemes ūdeņu kontroles vietas, parametri, to noteikšanas regularitātes nosacījumi un rīcība konstatējot neatbilstību normatīvu un/vai Atļaujas nosacījumiem nosakāmi Atļaujā.

6.8.5. Avāriju un negadījumu riski:

- 6.8.5.1. Informācija par avāriju risku iespējamību un risinājumiem to novēršanai pievienota Ziņojuma 6. nodaļā. Novērtējumā secināts, ka ar Paredzēto darbību saistītie būtiskākie faktori, kas var izraisīt avārijas situāciju, ir poligona (t.sk. arī šķirošanas rūpnīcas) personāla pieļautās kļūdas, tehnoloģisko iekārtu aprīkojuma kļūdas un bojājumi, elektroenerģijas padeves pārtraukums, dabas stihijas. Nozīmīgs faktors, kas var izraisīt gan sprādzienu, gan ugunsgrēku, ir apstrādājamo atkritumu sastāvs, kā arī degvielas un ķīmisko vielu noplūdes.
- 6.8.5.2. Ziņojuma 3.1.6. nodaļā sniegta informācija par iekārtas darbības vadību, uzraudzību un kontroli, norādot, ka tas notiek saskaņā ar ISO 14001:2015 standarta prasībām. Ziņojuma 14. pielikumā norādīts, ka ieviestā pārvaldības sistēma atbilst arī vidiskās pārvaldības sistēmas principiem, kas norādīti nozares LPTP dokumentā.
- 6.8.5.3. Darba drošības un ugunsdrošības pasākumu kopums, kā arī iedzīvotāju informēšanas pasākumi raksturot Ziņojuma 6. nodaļā. Operatīvai reaģēšanai uz ārkārtas/avārijas situāciju ir izstrādāta rīcības shēma saistībā ar ziņošanas pienākumu izpildi. Ugunsdzēsības sistēmas novietojums Poligonā jau šobrīd ir risināts tā, lai tas nosegtu lielāko daļu poligona teritorijas, tas aptvers arī jaunās šūnas Nr. VIII un Nr. IX zonu, uz kurām, nepieciešamības gadījumā, tiks padots ūdens no ražošanas notekūdeņu dīķa. Visiem infrastruktūras objektiem ir nodrošināta brīva ugunsdzēsības tehnikas piekļūšana pa perimetru. Ēkās paredzēta automātiska ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma.
- 6.8.5.4. Atbilstoši Ziņojumā norādītajiem ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšanas daudzumiem uz Poligona darbību nav attiecināmas Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra Noteikumu Nr. 563 *Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas*

plānošanas un īstenošanas kārtība (turpmāk – Noteikumi Nr. 563) prasības. Ziņojuma 6.1. attēlā norādīti galvenie Darbības vietā esošie objekti un zonas un iespējamo risku grupas (degvielas noplūde, ķīmisko vielu noplūde vai degšana, sprādzienbīstamība u.c.) katrā no tiem. Norādīts, ka potenciāli iespējamo avāriju sekas lielākoties vērtējamās kā lokālas un galvenais apdraudējums sagaidāms cilvēkam un īpašumam objekta teritorijā.

- 6.8.5.5. Novērtējis Ziņojumā sniegto informāciju, Birojs secina, ka Ierosinātājas darbībā ir apzināti galvenie avāriju rašanās avoti un veicamie preventīvie pasākumi to mazināšanai un novēršanai. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu norādāms, ka Ierosinātājai ir jānodrošina visu Ziņojumā paredzēto drošības nosacījumu ievērošana, norādītie procesa vadības un drošības sistēmu uzturēšanas nosacījumi, kuri nepieciešamības gadījumā precizējami papildinot rīcības plānu reaģēšanai uz ārkārtas/avārijas situācijām. Ierosinātājas darbības tehnoloģiskos procesos jāparedz un jānodrošina atbilstoši pasākumi drošības jomā, aktualizējot un izstrādājot konkrētus nosacījumus identificētajiem tehnoloģisko iekārtu un tehnoloģisko procesu avāriju riskiem un to mazināšanai.
- 6.8.5.6. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar avāriju un negadījumu riskiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Ierosinātājai jānodrošina visu Ziņojumā paredzēto drošības nosacījumu ievērošana, tai skaitā Ziņojumā norādītie vidiskās pārvaldības sistēmas un drošības sistēmu uzturēšanas nosacījumi.**
 - b) **Ierosinātājai jānodrošina, ka Poligona teritorijā tiek uzglabātas tikai Ziņojumā norādītās ražošanā izmantojamās ķīmiskās vielas, nepārsniedzot Ziņojumā norādītos vienlaicīgi uzglabājamās vielu daudzumus. Mainoties ražošanā izmantoto ķīmisko vielu sortimentam vai daudzumam, jāveic atkārtots novērtējums, lai noteiktu objekta atbilstību Noteikumu Nr. 563 un/vai Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumu Nr. 131 *Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi* nosacījumiem, kuri noteic atbilstību rūpniecisko avāriju riska objektiem un papildu prasības šāda tipa objektu apsaimniekošanai.**

Kopumā Birojs secina -, lai arī Ziņojumā vērtējums ne visos aspektos ir pilnīgs, kas ir bijis par pamatu noteikt papildu nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu. Birojs atzīst, ka Ierosinātāja ir izsvērusi galvenos risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes nozīmīgākajos atkritumu aprites, emisiju gaisā un ar vēsturisko piesārņojumu saistītās ietekmes jomās. Pamatojoties uz veikto novērtējumu, nav identificēti Paredzētās darbības realizāciju pilnībā aizliedzoši faktori nevienai no vērtētajām alternatīvām. Birojs rekomendē īstenot Ziņojumā vērtēto 2. alternatīvu (ar kūdras slāņa izņemšanu), jo tādējādi tiek samazināts gruntsūdens piesārņojuma apjoms no vēsturiski piesārņotās izgāztuves teritorijas. Vienlaikus norādāms, ka Paredzētās darbības īstenošanai ir iespējami arī citi nosacījumi, tai skaitā ar autotransporta trokšņa ietekmes samazināšanu saistīti, par kuru piemērošanu vēl jālemj Ropažu novada pašvaldībai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās

darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*